

Kokousaika	Torstaina 24.8.2023 kello 18.05 – 20:35	
Kokouspaikka	Vanajan seurakuntakoti	
Läsnä	<p>Heli Ulvinen puheenjohtaja Aulis Ansaharju varapuheenjohtaja Jonni Levaniemi varajäsen Teppo Hänninen jäsen Liisa Ilonen-Teivonen jäsen Ahti Isomöttönen jäsen Juha Isosuo jäsen Kylli Kylliäinen jäsen Outi Pänkäälä jäsen Satu Suonperä jäsen Kirsti Suoranta jäsen Sara Syyrakki jäsen Pasi Tervasmäki jäsen Marita Tuomi jäsen</p>	
	<p>Kimmo Reinikainen (<i>saapui 18:36</i>), Tapani Vanhanen, Hanna-Leena Kevätsalo-Vuorio, Reetta Laaksonen, Suvi Lainesalo-Riippi, Virpi Hernesaho</p>	
Käsitellyt asiat	§ 72 - 89	
Allekirjoitukset	<p>Puheenjohtaja Heli Ulvinen Sihteeri Suvi Lainesalo-Riippi</p>	
Pöytäkirjan tarkistus	<p>Paikka ja aika Hämeenlinna 30.8.2023</p> <p>Allekirjoitukset Juha Isosuo Sara Syyrakki</p>	
Pöytäkirja yleisesti nähtävänä	<p>Paikka ja aika verkossa https://www.hameenlinnanseurakunnat.fi/info-ja-asiointi/paatoksenteko/yhteinen-kirkkoneuvosto ajalla 30.8 – 13.9.2023</p> <p>Vt. Talous- ja hallintojohtaja, sihteeri Suvi Lainesalo-Riippi</p>	

72 §**Kokouksen avaus**

Puheenjohtaja piti alkuhartauden ja avasi kokouksen.

73 §**Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

Kokouskutsu ja esityslista on lähetetty jäsenille sähköpostina maanantaina 21.8.2023. Seurakuntayhtymän yhteisen kirkkoneuvoston ohjesäännön 5 §:n mukaan esityslista on toimitettava viimeistään kaksi päivää ennen kokousta.

Yhteisen kirkkovaltuuston 17.6.2021 hyväksymä ja Tampereen hiippakunnan tuomiokapitulin 18.8.2021 vahvistama Hämeenlinnan seurakuntayhtymän yhteisen kirkkoneuvoston ohjesääntö mahdollistaa sähköiset kokoukset sekä sen, että kokouskutsu ja esityslista voidaan lähettää sähköisesti.

Yhteinen kirkkoneuvosto on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on saapuvilla.

Puheenjohtajan päätösesitys:

Yhteisen kirkkoneuvoston kokous todetaan laillisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös:

Päätösesitys hyväksyttiin.

74 §**Pöytäkirjantarkastajien ja ääntenlaskijoiden valinta****Puheenjohtajan päätösesitys:**

Valitaan kokouksen pöytäkirjantarkastajat ja ääntenlaskijat.

Päätös:

Pöytäkirjantarkastajiksi ja ääntenlaskijoiksi valittiin Juha Isosuo ja Sara Syyrakki.

75 §**Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen****Puheenjohtajan päätösesitys:**

Kokouksen työjärjestykseksi hyväksytään esityslistan mukainen järjestys.

Päätös:

Päätösesitys hyväksyttiin.

76 §

Ilmoitusasiat

Kirkkohallituksen yleiskirje 17 / 2023

- [Seurakuntien tililuetteloon tehtävät muutokset 1.1.2024 alkaen](#)

Kirkkohallituksen yleiskirje 18 / 2023

- [Haudanhoitosopimusten hallinnointi ja kirjanpito](#)

Kirkkohallituksen yleiskirje 19 / 2023

- [Henkilötietojen käsittelyn sääntely tarkentuu uuden kirkkolain myötä](#)

Kirkkohallituksen yleiskirje 20 / 2023

- [Uusi hautaustoimen malliohjesääntö ja uudet hautainhoitorahaston mallisäännöt](#)

Kirkkohallituksen yleiskirje 21 / 2023

- [Seurakunnan ja seurakuntayhtymän taloussääntömallien päivitys](#)

Kirkkohallituksen yleiskirje 22 / 2023

- [Kirkon säädöskokoelmassa julkaistut uudet tutkintoihin liittyvät päätökset](#)

Kirkkohallituksen yleiskirje 23 / 2023

- [Kirkonkirjojen tietojen luovuttamisesta perittävät maksut 1.7.2023 lukien](#)

Kirkkohallituksen yleiskirje 24 / 2023

- [Kiinteistöjen luovutus ja vuokraus](#)

Kirkkohallituksen yleiskirje 25 / 2023

- [Piispainkokous on päivittänyt useita Kirkon säädöskokoelman säädöksiä](#)

Kirkkohallituksen yleiskirje 26 / 2023

- [Seurakuntien ja seurakuntayhtymien päätöksistä tiedottaminen sekä oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitukset](#)

Kirkkohallituksen yleiskirje 27 / 2023

- [Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoon liittyvän harjoittelukorvauksen hakeminen](#)

Kirkkohallituksen yleiskirje 28 / 2023

- [Uusi kirkkolaki ja kirkolliset rakennukset](#)

[Kirkon työmarkkinalaitoksen uutiskirje 2 / 2023](#)

Kirkkohallituksen kuukausiraportti 3 / 2023

HML-Vanajan seurakuntaneuvoston kokouspöytäkirja 5 / 2023

Lammin seurakuntaneuvoston kokouspöytäkirja 4 / 2023

Kiinteistö- ja hautatoimen johtokunnan kokouspöytäkirja 5 / 2023

Seurakuntayhtymän johtoryhmän kokousmuistiot 6–7 / 2023

Ympäristötyöryhmän kokousmuistio 2 / 2023

Hämeenlinnan kirkon muutostöiden ohjausryhmän muistiot 1–2 /2023

Puheenjohtajan päätösesitys:

Yhteinen kirkkoneuvosto merkitsee ilmoitusasiat tiedoksi.

Päätös:

Päätösesitys hyväksyttiin.

77 §

Viranhaltijoiden päätösluettelot

Yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtaja sekä talous- ja hallintojohtaja pitävät tekemistään viranhaltijapäätöksistä päätösluetteloja. Yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtaja ei ole tehnyt viranhaltijapäätöksiä. Talous- ja hallintojohtajan päätökset numerot 35-54/ 2023 ovat nähtävillä kokouksessa.

Puheenjohtajan päätösesitys:

Yhteinen kirkkoneuvosto

1. hyväksyy viranhaltijoiden päätösluettelot
2. ei käytä otto-oikeuttaan päätöksiin.

Päätös:

Päätösesitys hyväksyttiin.

78 §

Seurakuntayhtymän verotulokertymä, tuloslaskelma ja sijoitustilanne

Liitteenä 1 on kirkollisveron tilitykset ajalta 1.1.- 31.7.2023, liitteenä 2 tuloslaskelmaosan toteumavertailu ajalta 1.1.- 31.7.2023 sekä liitteenä 3 sijoitustilanne 31.7.2023.

Vt. talous- ja hallintojohtajan päätösesitys:

Yhteinen kirkkoneuvosto merkitsee asian tiedoksi.

Päätös:

Päätösesitys hyväksyttiin.

79§

Tuloveroprosentin vahvistaminen vuodelle 2024

Kirkkolain 6. luvun 2 §:n mukaan yhteinen kirkkovaltuusto päättää tuloveroprosentista 0,05 prosenttiyksikön tarkkuudella. Verotusmenettelystä annetun lain 11. luvun 91 a §:n mukaan seurakunnan tulee ilmoittaa Verohallinnolle viimeistään verovuotta edeltävän vuoden marraskuun 17. päivänä tuloveroprosentin suuruus.

Hämeenlinnan seurakuntayhtymän veroprosentti on ollut yhtymän perustamisesta alkaen vuosina 2009–2013 1,15 % ja vuodesta 2014 alkaen 1,30 %. Sote-uudistuksen yhteydessä kuntien verotuloja siirrettiin valtiolle 1.1.2023 alkaen hyvinvointialueiden toiminnan rahoittamiseksi. Kuntien verotuloprosentteja alennettiin 12,64 prosenttiyksikköä ja valtion verotusta kiristettiin vastaavasti. Uudistus toteutettiin niin, että sillä olisi mahdollisimman vähän vaikutusta verovelvollisten verotuksen tasoon vuonna 2023. Seurakunnille jätettiin harkintavalta veroprosentin alentamisessa. Seurakunnista tai seurakuntayhtymistä 118 alensi veroprosenttia ja 191 piti veroprosentin ennallaan. Valtiovarainministeriön painelaskelman mukaan Hämeenlinnan seurakuntayhtymän alentamispaine oli 0,05 prosenttiyksikköä. Yhteinen kirkkovaltuusto päätti kokouksessaan 22.9.2022, 22 § pitää veroprosentin ennallaan. Perusteluina oli Lammin seurakuntatalon ja Hämeenlinna-Vanajan alueen seurakuntatalon rakentamisen aiheuttamat tulevat poistot sekä selviäminen pidempään ilman veroprosentin nostoa.

Seurakuntayhtymän veroprosentti on 15:nneksi alhaisin Suomen seurakunnista. Kirkollisveroprosentti on alhaisin (1 %) 4 seurakunnalla (Espoo, Helsinki, Kauniainen, Vantaa) ja korkein (2 %) 10. seurakunnalla. Yhtymän veroprosentti on sekä rovastikunnan että jäsenmäärältään vastaavan suuruisten seurakuntien alhaisin.

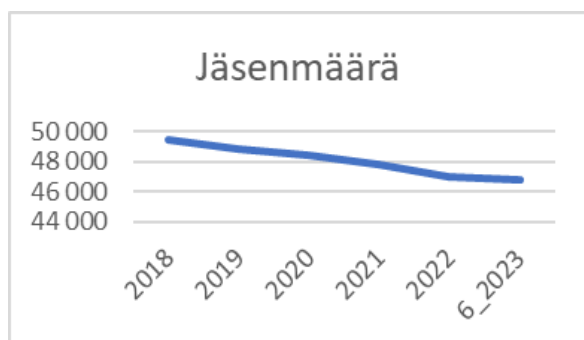
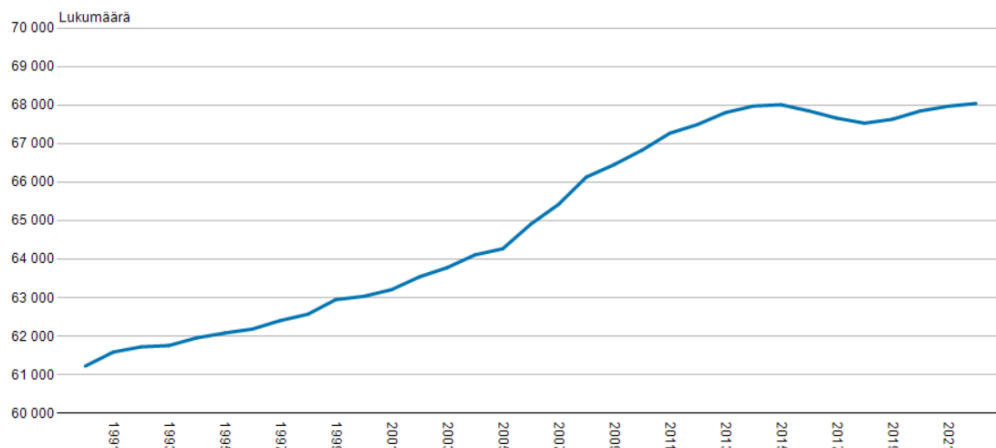
Kirkollisveroprosenttivertailu, Hämeenlinnan rovastikunta				
	2023	2022	2021	2020
Hattula	1,45	1,50	1,50	1,50
Hausjärvi	1,75	1,75	1,75	1,75
Hämeenlinna	1,30	1,30	1,30	1,30
Janakkala	1,65	1,65	1,45	1,45
Loppi	1,70	1,75	1,75	1,75
Riihimäki	1,30	1,30	1,30	1,30

Kirkollisveroprosenttivertailu, jäsenmäärä 47 000 - 51 000				
	2023	2022	2021	2020
Hämeenlinna	1,30	1,30	1,30	1,30
Joensuu	1,50	1,55	1,55	1,55
Lappeenranta	1,40	1,45	1,45	1,45
Rovaniemi	1,40	1,40	1,30	1,30

Seinäjoki	1,60	1,65	1,65	1,65
Vaasa	1,40	1,40	1,40	1,40

Kaupungin väkiluku, seurakuntayhtymän jäsenmäärä

Väestönmuutokset muuttujina Vuosi. Hämeenlinna, Väkiluku.

Hämeenlinnan kaupungin väkiluku oli tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan 30.6.2023 68 014, 31.12.2022 68 043. Väkiluku on kasvanut vuodesta 1990 vuosittain, lukuun ottamatta vuosia 2016–2018. Vuonna 2022 väkiluku palautui vuoden 2015 tasolle.

Seurakuntayhtymän jäsenmäärä on laskenut vuosittain. Vuodesta 2018 kesäkuuhun 2023 kaupungin väkiluku on kasvanut 0,7 % ja seurakuntayhtymän jäsenmäärä laskenut 5,5 %.

Työttömyys

Hämeenlinnassa työttömiä työnhakijoita oli kesäkuussa 4 048, 9,3 % työvoimasta. Työttömien määrä väheni edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta 3 %. Avoimia työpaikkoja oli 1 385, mikä oli 39 % edellisvuoden vastaavaa ajankohtaa vähemmän. Koko maan työttömyysaste oli 7,2 %.

Inflaatio

7_2023	6_2023	5_2023	4_2023	2_2023	11_2022	2022	2021
6,5 %	6,3 %	6,8 %	7,9 %	8,8 %	9,1 %	7,1 %	2,2 %

Kuluttajahinnat nousivat vuonna 2022 keskimäärin 7,1 %. Vuonna 2021 hintojen nousu oli huomattavasti maltillisempaa. Vuoden 2022 hintojen nousu oli hyvin poikkeuksellinen. Vastaavia nousuja on nähty viimeksi 1980-luvun alussa. 2000-luvun edellinen inflaatioennätys syntyi globaalin finanssikriisin aikaan vuonna 2008, jolloin kuluttajahinnat nousivat keskimäärin 4,1 %.

Kuluttajahintojen nousu alkoi jo vuoden 2021 loppupuolella. Venäjän helmikuun 2022 hyökkäyksen seurauksena hinnat lähtivät tasaiseen nousuun. Vuonna 2022 inflaatiota kiihdyttivät etenkin lainakorkojen nousu sekä energiatuotteiden ja elintarvikkeiden kallistuminen.

Bruttokansantuotteen volyymi kasvoi vuoden 2023 ensimmäisellä neljänneksellä edellisestä neljänneksestä. Investoinnit vähenivät selvästi. Hintojen nousu hidastui.

(lähde: Tilastokeskus)

Hämeenlinnan seurakuntayhtymän kirkollisveron tulokertymä

Kirkollisverotulojen kehitys

	2018	2019	2020	2021	2022	2023E
1 000 €	10 606	10 669	10 956	11 216	11 289	11 797
Muutos	-2,3 %	0,6 %	2,7 %	2,4 %	0,7 %	4,5 %

Kirkollisverotulojen viiden vuoden keskiarvo (vuodet 2018–2022) on 10,9 milj. euroa.

Talouden tasapaino

Kirkkojärjestyksen 6. luvun 1. pykälän mukaan seurakuntayhtymän toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota ja hyvän taloudenhoidon periaatteita. Toisen pykälän mukaan talousarvio ja toimintaja taloussuunnitelma on laadittava siten, että edellytykset tehtävien hoitamiseen turvataan. Tulojen ja menojen on oltava tasapainossa kolmen vuoden suunnittelukauden tai perustellusta syystä tätä pidemmän, kuitenkin enintään viiden vuoden ajanjakson aikana.

Talouden tasapainoperiaatteen mukaan vuosikate kattaa poistot ja toisaalta korvausinvestoinnit.

Toimintakertomuksessa on vuodesta 2021 alkaen tarkasteltava seurakuntatalouden toimintaa, hallintoa ja taloutta kriisiytyvän seurakunnan mittarien valossa ja ryhdyttävä tarvittaessa toimenpiteisiin talouden tasapainottamiseksi.

Talouden mittarit:

1. Tulos ilman kertaluontoisia eriä negatiivinen kolmena peräkkäisenä vuotena

2. Tilikausi jäämässä alijäämäiseksi, kattamista seuraavan kolmen vuoden aikana ei voida osoittaa ilman kertaluontoisia eriä taikka suunnitelman ylittävää metsänmyyntiä
3. Maksuvalmius < 90 päivää tai heikkenee perättäisinä vuosina
4. Henkilöstömenot / toimintakulut -luku kasvaa kolmena perättäisenä vuotena

1.000 €	2018	2019	2020	2021	2022 TA 2023	
toimintakate	-9 508	-9 767	-9 554	-10 345	-10 799	-10 286
vuosikate	1 198	1 408	1 696	1 363	-120	506
poistot	-716	-686	-928	-901	-508	-500
yli/alijäämä	496	735	780	474	-616	17
Hlöstökulut	6 884	6 939	6 817	6 833	7 089	7 197
Hlöstökulut / toimintakulut	57 %	57 %	59 %	55 %	55 %	59 %
Pysyvien vastaavien						
myyntivoitto / -tappio	354	398	136	24	6	100
Metsätalouden tuotot	400	218	339	389	148	250
Investointimenot	-152	-11	-31	-198	-1 258	

Vt. talous- ja hallintojohtajan päätösesitys:

Yhteinen kirkkoneuvosto esittää yhteiselle kirkkovaltuustolle, että Hämeenlinnan seurakuntayhtymälle vahvistetaan tuloveroprosentiksi 1,30 prosenttia vuodelta 2024 toimitettavassa verotuksessa

Päätös:

Päätösesitys hyväksyttiin.

80 §**Seurakuntayhtymän talousarvion 2024 laadintaohje**

Talousarvio sekä toiminta- ja taloussuunnitelma laaditaan noudattaen kirkkolain ja -järjestyksen säädöksiä ja Kirkkohallituksen virastokollegion antamaa seurakuntatalouden talousarvion ja toiminta- ja taloussuunnitelman laatimisohjetta. Kirkkojärjestyksen 6. luvun 2. pykälän mukaan jokaista kalenterivuotta varten laaditaan talousarvio. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä hyväksytään toiminta- ja taloussuunnitelma kolmeksi vuodeksi. Talousarviovuosi on toiminta- ja taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Kirkkojärjestyksen kolmannen pykälän mukaan kirkkovaltuuston on hyväksyttävä seurakunnan ja yhteisen kirkkovaltuuston seurakuntayhtymän talousarvio sekä toiminta- ja taloussuunnitelma viimeistään talous-arviovuotta edeltävän vuoden joulukuussa.

Talousarvion laadinnan perusajatuksena on, että tilikauden tuloksen tulee olla ylijäämäinen. Talousarvio-esitys on laadittu sen esityksen mukaan, että tuloveroprosentti pysyy ennallaan 1,30 prosentissa.

Yhteisen kirkkovaltuuston 13.12.2018 hyväksymän perussäännön 4 pykälän mukaan seurakuntien jako-osuudet määräytyvät niiden jäsenmäärän perusteella edellisen vuoden tammikuun 1. päivän tilanteen mukaan. Perustelluista syistä yhteinen kirkkoneuvosto voi poiketa jakoperusteista.

Jako-osuusesitys on vuoden 2022 tilinpäätöksen mukainen, seurakunnat 55 % ja yhtymä 45 % ennen lisäyksiä pienille seurakunnille ja korjauksiin. Pienemmille seurakunnille jaetaan tukea jäsenmäärän mukaan seuraavasti: Lammille 64 000 euroa ja Hauholle 36 000 euroa, yhteensä 100 000 euroa toiminnan turvaamiseksi. Aiempina vuosina pienten seurakuntien tuki on ollut 80 000 euroa. Pienten seurakuntien toimintakate oli tilinpäätöksessä 2022 alhaisempi kuin vuonna 2019.

Perusteluina veroprosentin pitämiselle ennalleen vuodelle 2023 oli tulevat investoinnit. Yhtymän talousarvioon lisätään 125 000 euron määräraha mm. aiempaa suurempia korvausinvestointivaateen mukaisia korjauksia varten. Hankkeet sisällytetään jo talousarvion laadinnan yhteydessä käyttötalousosaan.

Kirkon voimassa olevaa virka- ja työehtosopimusta ajalle 1.3.2023-28.2.2025 noudatetaan. Vuonna 2024 palkkojen arvioidaan nousevan 3 %. Vuoden 2024 talousarvioon suorituslisään varataan 1,1 % (60 000 euroa) yleisen palkkausjärjestelmän piirissä olevan henkilöstön peruspalkkojen yhteismäärästä. Tämä prosenttiosuus on sama kuin vuonna 2023.

Tavoitteena on, että vakituisen henkilöstön lukumäärä seurakuntayhtymässä ei saa nousta. Kaikki eläköitymisen tai muun syyn takia vapautuvat virat/toimet täytetään vasta huolellisen harkinnan jälkeen. Investoinnit vuodelle 2024 tulevat talousarvion päättämisen yhteydessä käsittelyyn

Liitteenä talousarvion laatimisohje, aikataulu ja pääluokkakohtaiset raamiesitykset vuodelle 2024.

Vt. Talous- ja hallintojohtajan päätösesitys:

Yhteinen kirkkoneuvosto käsittelee ja vahvistaa liitteen 4 mukaisen vuoden 2024 talousarvion laadintaohjeen.

Päätös:

Päätösesitys hyväksyttiin.

81 §

Talousarviomuutokset 2023

Kiinteistö- hautatoimen johtokunta 5 / 15.8.2023 / 76 § / Hautaustoimen talousarviomuutokset 2023

Hämeenlinnan seurakuntayhtymän taloussäännön 3 § mukaan yhteinen kirkkovaltuusto päättää toiminnallisista tavoitteista sekä määrärahojen ja tuloarvioiden sitovuustasoista. Sitovuustason mukaista määrärahaa ei saa ylittää eikä tuloarviota alittaa. Kiireellisissä tapauksissa, jos asian viivytyksestä saattaa syntyä seurakuntayhtymälle vahinkoa tai edunmenetys, yhteisellä kirkkoneuvostolla tai talousjohtajalla on oikeus sallia sellaisenkin maksun suorittaminen, johon määrärahaa ei ole käytettävänä.

Taloussäännön 5 § säädetään talousarviomuutoksista siten, että yhteisen kirkkovaltuuston päättämän sitovuustason ylittävistä määrärahojen ja tuloarvioiden muutoksista talousarviossa päättää yhteinen kirkkovaltuusto. Talousarvion muutokset on esitettävä yhteiselle kirkkovaltuustolle tilikauden aikana.

Hautaustoimen vuoden 2023 talousarvion toimintakate on -705 005 euroa. Talousarvion sitovuustaso seurakuntayhtymässä on pääluokan toimintakate. Yhteisen kirkkovaltuuston 15.12.2022, Hämeenlinnan seurakuntayhtymän vuoden 2022 talousarvion hyväksymisen yhteydessä hyväksymät hankkeet on kirjattu tällä hetkellä toteumissa hautaustoimen tilikauden kuluksi. Niitä ei ole esitetty hautaustoimen käyttötalouteen kuluna vielä talousarvion laatimisen yhteydessä.

Tuottojen ylitykset:

- Tuhkauskasujen tuotot (ennuste) 200 000 euroa lisäystä (tällä hetkellä toteuma 535 925 euroa, talousarviossa 465 000 euroa).

Hankkeet, jotka kirjattu tällä hetkellä hautaustoimen tilikauden kuluksi:

- Vanajan uurnalehdon nimilaattakiskot ja nimilaatat 20 000 euroa (toteutunut 19 061,28 euroa, talousarviossa 15 000 euroa, talous- ja hallintojohtajan lupa talousarvion ylitykseen)
- Puiden hoitotoimenpiteet 30 000 euroa (talousarviossa 30 000 euroa)
- Hauhon ja Tuuloksen digikarttojen piirtäminen 26 000 euroa (tarjous 25 544 euroa, talousarviossa 35 000 euroa)
- Pienkoneiden hankinnat 20 000 euroa (toteutunut 19 970,36 euroa, talousarviossa 20 000 euroa)
- Tyhjä syli -muistomerkki Vuorentaan hautausmaalle 3 500 euroa (talousarviossa 8 000 euroa)
- Ympäristökoulutus jätehuoltokoulutus ja auditointi 3 500 euroa (talousarviossa 25 000 euroa)

YHTEINEN KIRKKONEUVOSTO

- Ahveniston huoltoalueen maa-ainesten käsittelyalueen kaukalot talousarviossa 20 000 euroa
- Lammin kirkkomaata ympäröivän kiviaidan tarvittavat kunnostukset 5 000 euroa (toteutunut 4 816,16 euroa, talousarviossa seurakuntaneuvostojen esityksenä 6 000 euroa)

Hankkeet yhteensä: 128 000 euroa

Kulujen ylitykset:

- Henkilöstökulut 72 000 euroa.

Tuottojen ylityksen, hankkeiden ja kulujen ylityksien jälkeen hautaustoimen toimintakate pysyy ennallaan.

Hautaustoimen päällikön päätösesitys:

Johtokunta esittää yhteiselle kirkkoneuvostolle ja edelleen yhteiselle kirkkovaltuustolle hautaustoimen tuottoihin ja kuluihin 200 000 euroa lisäystä, jolloin muutetun talousarvion tuotot olisivat yhteensä 858 450 euroa ja toimintakulut 1 563 455 euroa. Hautaustoimen toimintakate vuodelle 2023 on tämän jälkeen muuttumaton –705 005 euroa.

Päätös:

Päätösesitys hyväksyttiin.

Kiinteistö- hautaustoimen johtokunta 5 / 15.8.2023 / 76 § / Kiinteistötoimen talousarviomuutokset 2023

Hämeenlinnan seurakuntayhtymän taloussäännön 3 § mukaan yhteinen kirkkovaltuusto päättää toiminnallisista tavoitteista sekä määrärahojen ja tuloarvioiden sitovuustasoista. Sitovuustason mukaista määrärahaa ei saa ylittää eikä tuloarviota alittaa. Kiireellisissä tapauksissa, jos asian viivytyksestä saattaa syntyä seurakuntayhtymälle vahinkoa tai edunmenetys, yhteisellä kirkkoneuvostolla tai talousjohtajalla on oikeus sallia sellaisenkin maksun suorittaminen, johon määrärahaa ei ole käytettävänä.

Taloussäännön 5 § säädetään talousarviomuutoksista siten, että yhteisen kirkkovaltuuston päättämän sitovuustason ylittävistä määrärahojen ja tuloarvioiden muutoksista talousarviossa päättää yhteinen kirkkovaltuusto. Talousarvion muutokset on esitettävä yhteiselle kirkkovaltuustolle tilikauden aikana.

Yhteisen kirkkovaltuuston 15.12.2022, Hämeenlinnan seurakuntayhtymän vuoden 2023 talousarvion hyväksymisen yhteydessä, hyväksymät hankkeet on kirjattu tällä hetkellä kiinteistötoimen tilikauden kuluksi. Niitä ei ole esitetty kiinteistötoimen käyttötalouteen kuluna vielä talousarvion laatimisen yhteydessä. Kiinteistötoimen toimintakate vuoden 2023 talousarviossa on –2 272 644 euroa.

Kiinteistötoimen vuoden 2023 talousarviossa olleiden hankkeiden osalta vuonna 2023 toteutuneet ja toteutumassa olevat hankkeet:

- Hämeenlinnan kirkon urkujen huoltotyö 15 000 euroa
- kuntotutkimukset ja suunnittelu (Rengon seurakuntatalo ja kappeli, Vuorentaan kappeli) 93 000 €.
- Pappilanaron (Hauho) raivaaminen 30 000 euroa
- valvontakameralaitteistojen päivitykset 15 000 euroa
- kokousnäytöt 4 kpl (Poltinahon srk-talo, Vanajan srk-talo, Jukolan Lintukoto, Reskankulma) 15 000 euroa

Talousarvion investointi- ja hankeosan ulkopuolelta tullut hankinta:

- Reskankulman kalustehankinnat 37 000 euroa

Erikseen vuoden aikana päätetty kiinteistötoimen hanke:

- sähkölaitteistojen määräaikaistarkastukset ja korjaukset 40 000 euroa. Sähkölaitteistojen määräaikaistarkastukset ovat lakisääteisiä ja suoritettujen määräaikaistarkastuksien pohjalta on tehty tarvittavat korjaukset.

= yhteensä 264 000 euroa.

Näiden jälkeen kiinteistötoimen talousarvion toimintakulut olisivat yhteensä 3 379 624 euroa ja toimintakate –2 536 644 euroa.

Kiinteistöpäällikön päätösesitys:

Johtokunta esittää yhteiselle kirkkoneuvostolle ja edelleen yhteiselle kirkkovaltuustolle, että kiinteistötoimen käyttötalousosan menomäärärahoihin lisätään edellä esitetyn perusteella vuoden 2023 talousarviossa päätettyjen ja erikseen vuoden aikana päätettyjen hankkeiden osalta aiheutuvia kuluja varten 264 000 euroa. Kiinteistötoimen toimintakate vuodelle 2023 on tämän jälkeen –2 536 644 euroa.

***

Taloushallinnon asiantuntija Virpi Hernesaho esitteli kiinteistötoimen talousarviomuutokset vuodelle 2023. Esityslistan lähettämisen jälkeen (11.8.2023) on Pappilanaron (Hauho) raivaamisesta saatu urakoitsijalta tarjous 13 000 euroa. Tämä muuttaa kiinteistötoimen vuoden 2023 talousarviossa olevien hankkeiden yhteissummaksi 247 000 euroa.

Päätös:

Päätösesitys hyväksyttiin tarkennetuilla luvuilla.

Yhteinen kirkkoneuvosto:

Talousasioiden asiantuntijana seurakuntayhtymässä palveleva Virpi Hernesaho esittelee asian kokouksessa.

Vt. talous- ja hallintojohtajan päätösesitys:

Yhteinen kirkkoneuvosto esittää yhteiselle kirkkovaltuustolle, että

1. hautaus-toimen tuottoihin ja kuluihin lisätään 200 000 euroa, jolloin muutetun talousarvion tuotot olisivat yhteensä 858 450 euroa ja toimintakulut 1 563 455 euroa. Hautaus-toimen toimintakate vuodelle 2023 on tämän jälkeen muuttumaton –705 005 euroa.
2. kiinteistötoimen käyttötalousosan menomäärärahoihin lisätään vuoden 2023 talousarviossa päätettyjen ja erikseen vuoden aikana päätettyjen hankkeiden osalta aiheutuvia kuluja varten 247 000 euroa. Kiinteistötoimen toimintakate vuodelle 2023 on tämän jälkeen –2 519 644 euroa. Lisäys katetaan kirkollisverotuloista. Kirkollisverotulot talousarviossa 10 682 288, lisäys 247 000 euroa. Kirkollisverotulot muutetussa talousarviossa 10 929 288. Talousarvion tilikauden ylijäämä ei muutu.

Päätös:

Päätösesitys hyväksyttiin.

82 §**Taloussäännön päivittäminen**

Uuden 1.7.2023 voimaan tulevan kirkkolain (652/2023) luvun 4 §:ssä säädetään, että taloudenhoidon järjestämisestä määrätään tarkemmin kirkkovaltuuston tai yhteisen kirkkovaltuuston hyväksymässä taloussäännössä. Taloussäännöllä kirkkovaltuusto tai yhteinen kirkkovaltuusto ohjaa talousarvion sekä toiminta- ja taloussuunnitelman valmistelua ja sisältöä, omaisuuden hoitoa ja rahatoimintaa, kirjanpitoa ja tilinpäätöstä sekä tilintarkastusta ja sisäistä valvontaa.

Hämeenlinnan seurakuntayhtymän taloussääntö on päivitetty edellisen kerran 17.12.2017 (Yhteinen kirkkovaltuusto/ 4/2017 /43 §). Kirkkohallitus on yleiskirjeessään 21/2023 antanut seurakuntayhtymille uuden päivitetyn taloussääntömallin, jota on noudatettu taloussäännön valmistelussa.

Liitteenä 5 on ehdotus Hämeenlinnan seurakuntayhtymän taloussäännöksi.

Vt. Talous- ja hallintojohtajan päätösesitys:

Yhteinen kirkkoneuvosto käsittelee liitteen 5 mukaisen Hämeenlinnan seurakuntayhtymän taloussäännön ja lähettää sen edelleen yhteiselle kirkkovaltuustolle vahvistettavaksi.

*****

Asiasta käydyn keskustelun jälkeen vt. talous- ja hallintojohtaja antoi tarkennetun/muutetun päätösesityksen.

Vt. talous- ja hallintojohtajan muutettu päätösesitys:

Yhteinen kirkkoneuvosto käsittelee liitteen 5 mukaisen Hämeenlinnan seurakuntayhtymän taloussäännön ja lähettää sen edelleen yhteiselle kirkkovaltuustolle vahvistettavaksi. Taloussääntöön korjataan kohdat "taloudesta vastaava viranhaltija" talous- ja hallintojohtajaksi.

Päätös:

Muutettu päätösesitys hyväksyttiin.

83 §**Vanajan kirkon, hautausmaan ja sankarihautausmaan aluevalaistuksen uusimisen hankinta vuosina 2023–2024: Päätös hankinnan keskeyttämisestä****Hankinnan kohde**

Hämeenlinnan seurakuntayhtymän talousarvion investointiosassa on varauduttu vuosina 2023- 2024 Vanajan kirkon, hautausmaan ja sankarihautausmaan aluevalaistuksen uusimiseen.

Aluevalaistuksen uusiminen on jaettu kahteen vaiheeseen. Ensimmäisessä vaiheessa toteutetaan sankarihautausmaan ympärillä oleva alue. Hankkeeseen kuuluu nykyisten pylväsvalaisimien purku, 3-vaihe syötön vienti osaan pylväistä ja valaistuksen uusiminen sekä ilmoitustaulun sähkösyötönvarauksen kytkeminen museon seinään. Toisessa vaiheessa vuonna 2024 toteutetaan kirkon puoleinen alue. Hankkeeseen kuuluu pysäköinti alueen läheisen ilmoitustaulun sähkösyöttövarauksen rakentaminen, 3-vaihe syötön rakentaminen osaan pylväistä, valaistuksen uusiminen sekä kirkon julkisivuvalaistuksen uusiminen.

Ramboll Oy on tehnyt aluevalaistussuunnitelman Vanajan kirkon, hautausmaan ja sankarihautausmaan osalta.

Hankintamenettely ja hankinnan kulku

Hankinnassa on noudatettu lakia julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016) sekä hankintayksikön hankintaohjeita. Lisäksi on noudatettu hankintayksikön toimintaa säätelevää lainsäädäntöä, määräyksiä ja ohjeita. Hankinnassa on käytetty avointa menettelyä. Hankinta on kansallisen kynnysarvon ylittävä rakennusurakka.

Hankintailmoitus lähetettiin julkaistavaksi Hilma-järjestelmään 14.7.2023. Liitteenä 6 tarjouspyyntö ja liitteenä 7 tarjouslomake.

Tarjoajille annettiin mahdollisuus lähettää lisätietokysymyksiä 26.7.2023 saakka. Tarjous tuli toimittaa 7.8.2023 klo 15:00 mennessä sähköisesti HILMA-palveluun.

Tarjoukset avattiin 8.8.2023 klo 11:10. Tarjousten avaamisesta laadittiin pöytäkirja.

Määräaikaan mennessä tarjouksen jättivät seuraavat yritykset:

Sähköverkkopalvelu Finland Oy
US-Asennus Oy
Eltel Networks Oy
Sähkö-Säe Oy
PAV Oy Ab

Hankintamenettelyn keskeyttäminen

Hankintalain 125 §:n 1 momentin mukaan hankintamenettely voidaan keskeyttää vain todellisesta ja perustellusta syystä. Oikeuskäytännössä hankintamenettelyn keskeyttämiseen on suhtauduttu suhteellisen sallivasti. Hyväksyttävänä hankinnan keskeyttämisen perusteena on oikeuskäytännössä pidetty muun ohella tarjouspyynnön osoittautumista tulkinnanvaraiseksi tai virheelliseksi, ja epäonnistunutta tarjouspyyntöä, jonka perusteella on ollut mahdotonta suorittaa vertailua.

Tarjouspyynnössä ei ollut ilmoitettu kirkon julkisivuvalaistuksen valaisintyyppiä, koska kirkon julkisivulle ei oltu tehty koevalaistusta. Tästä syystä vain osa tarjoajista antoi hinnan kirkon julkisivuvalaistukselle. Osassa tarjouksista ilmoitettiin, että valaisintyyppiä ei ole annettu sellaisia tietoja, joiden perusteella olisi mahdollista antaa hintaa julkisivuvalaistuksen osalta. Valaisintyyppiä koskevien tietojen puuttumisen vuoksi ei voida myöskään pitää vertailukelpoisina tarjouksia, joissa oli annettu hinta julkisivuvalaistukselle.

Hankintayksiköllä on edellä mainitusta syystä todellinen ja perusteltu syy keskeyttää hankintamenettely. Keskeyttämispäätöstä tehtäessä toimitaan tasapuolisesti ja tarjoajia syrjimättä.

Hankintayksikkö tulee käynnistämään hankinnan kohteessa uuden hankintamenettelyn, joka on keskeytettyyn hankintamenettelyyn nähden erillinen ja uusi prosessi. Hankintailmoituksessa tarkennetaan hankittavia valaisimia.

Asiakirjojen julkisuus

Tulevassa kilpailutuksessa tarjoajien tasapuolisen kohtelun näkökulmasta on perusteltua pitää nyt saadut tarjoukset salassa toistaiseksi, kunnes hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen uudessa hankintamenettelyssä taikka kunnes on vuosi tästä hankinnan keskeyttämispäätöksestä eikä hankintayksikkö ole toteuttanut uutta tarjouskilpailua.

Vt. talous- ja hallintojohtajan päätösesitys:

1. Keskeytetään Vanajan kirkon, hautausmaan ja sankarihautausmaan aluevalaistuksen toteuttamisen hankinta
2. Saadut tarjoukset pidetään salassa toistaiseksi, kunnes hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen uudessa hankintamenettelyssä, tai jos hankintayksikkö ei toteuta uutta tarjouskilpailua, kunnes on kulunut vuosi tästä hankinnan keskeyttämisestä.
3. Käynnistetään uusi hankintamenettely Vanajan kirkon, hautausmaan ja sankarihautausmaan aluevalaistuksen toteuttamisesta.

Päätös:

Päätösesitys hyväksyttiin.

84 §**Hautaoikeuden haltijan riitauttaminen**

Hautaoikeuden haltijasta sopiminen on omaisten keskinäinen asia, ei seurakuntayhtymän Kirkkolain 3 luvun 31 §:n mukaan hautaoikeuden haltijan nimeäminen on suvun tehtävä, ei seurakuntayhtymän. Kirkkolain 3 luvun 34 §:n mukaisesti seurakuntayhtymä ottaa ratkaistavakseen asian silloin, jos asianosaisilla on hautaoikeuden haltijuutta koskeva erimielisyys.

KL 3 luku 31 § (652/2023)

Hautaoikeuden haltija

Hautaoikeuden haltija edustaa niitä, joita haetaan voidaan haudata, ja käyttää puhevaltaa haata koskevissa asioissa haataustoimilaissa sekä tässä laissa ja sen nojalla säädetyllä tai määrättyllä tavalla.

Haata luovutettaessa sovitaan haataoikeuden haltijasta. Jos sopimusta ei ole tehty vuoden kuluessa haadan luovutuspäivästä tai jos tehtyä sopimusta ei voida olosuhteiden muuttumisen johdosta noudattaa, haataoikeuden haltijaksi tulee vainajan leski tai, jos leskeä ei ole, ensimmäiseksi haataan haadatus vainajan lähimmät perilliset. Näiden on valittava haataoikeuden haltija edustamaan heitä haata koskevissa asioissa. Haataoikeuden uudesta haltijasta on ilmoitettava haataustoimesta vastaavalle seurakunnan viranomaiselle.

Jos ensimmäiseksi haataan haadatus vainajan lähimmät perilliset eivät ole sopineet haataoikeuden uudesta haltijasta, kirkkoneuvosto voi määrätä haataoikeuden haltijan. Kirkkoneuvosto voi antaa etusijan paikkakunnalla asuvalle tai sille, joka on huolehtinut haadan hoidosta.

Seurakuntayhtymä on saanut kiinteistö- ja haataustoimen johtokunnalle osoitetun anomuksen sähköpostilla 04.03.2023 haataoikeuden haltijan vaihdosta (Liite 8). Nykyiseltä haltijalta on pyydetty vastine haataoikeiden haltijan vaihtoon. Vastine (Liite 9) haataoikeuden vaihtoon on toimitettu 28.4.2023 Hämeenlinnan seurakuntayhtymän Verhonkadun toimistoon. Täten haataoikeuden omaavia asianosaisia on kuultu.

1.7.2023 voimaan tulleen kirkkolain mukaan yhteinen kirkkoneuvosto päättää haataoikeuden haltijan, jos omaiset eivät saa asiaa keskenään sovittua, ja ratkaisee myös tätä koskevat riita-asiat.

KL 3 luku 34 § (652/2023)

Erimielisyyden ratkaiseminen

Kirkkoneuvosto ratkaisee erimielisyyden haataoikeudesta, haataoikeuden haltijasta ja hänen velvollisuuksistaan, siitä keitä haataan voidaan haudata, haatamustomerkistä sekä muusta haata tai haatamista koskevasta asiasta, jollei haataustoimilaissa toisin säädetä

Seurakuntayhtymällä ei ole merkintää, että hauta olisi ollut hoitamaton. Kalvolan hautausmaan käyttösuunnitelman (6.8.2014 vahvistetun) 6 § mukaan hauta on pidettävä hautausmaan arvon mukaisesti hoidettuna. Haudan hoitoa ei ole välttämätön ostaa seurakunnalta, joten jättämättä osallistumatta seurakuntayhtymältä ostetun hoidon kustannuksiin ei täytä perusteluja hautaoikeuden haltijan vaihtoon.

Vt. talous- hallintojohtajan päätösesitys:

Seurakuntayhtymälle ei ole osoitettu riittäviä perusteluja hautaoikeuden haltijan vaihtoon.

Päätös:

Päätösesitys hyväksyttiin.

85 §

Talous- ja hallintojohtajan viran vaalin valmistelu

Yhteinen kirkkoneuvosto 2 / 16.3.2023 / § 31 / Talous- ja hallintojohtajan viran haettavaksi julistaminen

Yhteisen kirkkoneuvoston ohjesäännön 3. luvun 9 § 7 mom. mukaan yhteisen kirkkoneuvoston tehtävänä on valmistella talousjohtajan virkavaali yhteisen kirkkovaltuuston päätettäväksi.

Talous- ja hallintojohtaja Ville Lehtosen irtisanouduttua Hämeenlinnan seurakuntayhtymän talous- ja hallintojohtajan virasta 17.4.2023 alkaen talous- ja hallintojohtajan virka tuli avoimeksi.

Talous- ja hallintojohtajan vastuualue kattaa talous- ja henkilöstöhallinnon, yleishallinnon, tietohallinnon, kiinteistötoimen ja hautaustoimen sekä projektihallinnon. Hänellä on tukenaan henkilöstöpäälliköstä, kiinteistöpäälliköstä, hautaustoimen päälliköstä ja projektipäälliköstä koostuva tiimi, jonka esihenkilönä hän myös toimii. Tehtäviin kuuluu myös mm. toimia seurakunnan palkka-asiamiehenä sekä hallinnon kokouksissa esittelijänä ja tarvittaessa sihteerinä.

Talous- ja hallintojohtaja on mukana seurakuntayhtymän kiinteistöhankeissa ja kiinteistöstrategian toteuttamisessa. Tätä kautta hän saa mahdollisuuden vaikuttaa seurakuntayhtymän tulevaisuuden tilaratkaisuihin. Talous- ja hallintojohtaja on yksi seurakuntayhtymän johtoryhmän jäsenistä. Työn kuvaan kuuluu yhteistyö luottamushenkilöiden, yhtymän seurakuntien kirkkoherrojen ja työntekijöiden kanssa sekä toimia tarvittaessa seurakuntayhtymän edustajana.

Kelpoisuusehtona virkaan on soveltuva ylempi korkeakoulututkinto. Hakijalla tulee olla kokemusta talouden johtamistehtävistä, hyvä talouden osaaminen sekä hyvä seurakuntahallinnon tai julkishallinnon tuntemus. Lisäksi häneltä edellytetään hyviä henkilöstöjohtamisen taitoja, organisointi- ja yhteistyökykyä sekä vankkaa esimieskokemusta. Arvostamme lisäksi seurakuntaelämän tuntemusta.

Virkaan valitun tulee olla konfirmoitu Suomen Evankelis-luterilaisen kirkon jäsen ja hänen tulee esittää hyväksyttävä lääkärintodistus terveydentilastaan ennen viran vastaanottamista. Viran palkkaus määräytyy kirkon virka- ja työehtosopimuksen hinnoitteluryhmän J50 mukaan. Lopullinen palkka määräytyy valitun henkilön kokemuksen ja osaamisen perusteella. Talous- ja hallintojohtajalla on kirkon virka- ja työehtosopimuksen mukainen kokonaistyöaika. Virassa noudatetaan kuuden kuukauden koeaikaa. Virka täytetään 1.8.2023 alkaen tai sopimuksen mukaan.

Puheenjohtajan päätösesitys:

1. Yhteinen kirkkoneuvosto julistaa talous- ja hallintojohtajan viran haettavaksi (vaativuusryhmä J50) su 16.4.2023 mennessä ilmoittamalla siitä Hämeen Sanomissa, Kotimaa-lehdessä sekä seurakuntayhtymän verkkosivuilla, Oikotie.fi:ssä, KirkkoRekryssä ja TE-palveluissa (mol.fi). Virkasuhde täytetään kuuden kuukauden koeajalla. Virka täytetään 1.8. alkaen tai sopimuksen mukaan. Hakijat voivat esittää myös palkkatoivomuksensa.
2. Yhteinen kirkkoneuvosto nimeää ja valtuuttaa työryhmän valmistelemaan viran täyttämisen ja tekemään esityksen virkaan sopivimmasta henkilöstä. Kyseiseen työryhmään nimetään yhteisen kirkkovaltuuston puheenjohtaja Antti Hieta, yhteisen kirkkovaltuuston varapuheenjohtaja Terhi Sortila, yhteisen kirkkoneuvoston varapuheenjohtaja Aulis Ansaharju, yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtaja, kirkkoherra Heli Ulvinen sekä kirkkoherrat Tapani Vanhanen ja Kimmo Reinikainen. Valintatyössä voidaan käyttää asiantuntija-apua.

Päätös:

Päätösesitys hyväksyttiin.

Yhteinen kirkkoneuvosto 3 / 17.5.2023 / 31 § / Talous- ja hallintojohtajan viran vaalin valmistelu

Hakuilmoitus julkaistiin Hämeen Sanomissa, Kotimaa-lehdessä sekä seurakuntayhtymän verkkosivuilla, Oikotie.fi:ssä, KirkkoRekryssä ja TE-palveluissa (mol.fi).

Määräaikaan 16.4.2023 mennessä hakemuksen talous- ja hallintojohtajan virkaan jätti 10 hakijaa.

Valmistelutyöryhmä - yhteisen kirkkovaltuuston puheenjohtaja Antti Hieta, yhteisen kirkkovaltuuston varapuheenjohtaja Terhi Sortila, yhteisen kirkkoneuvoston varapuheenjohtaja Aulis Ansaharju, yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtaja, kirkkoherra Heli Ulvinen sekä kirkkoherrat Tapani Vanhanen ja Kimmo Reinikainen - kävivät kokouksessaan 17.4.2023 kaikkien 10 hakijan hakemukset läpi ja päättivät valita haastatteluun yhteensä viisi hakijaa.

Haastattelut suoritettiin ke 19.4.2023 (kolme hakijaa) ja to 20.4.2023 (kaksi hakijaa). Haastattelujen ja hakemusten perusteella valmistelutyöryhmä päätti lähettää kolme hakijaa henkilöarviointiin.

Henkilöarvioinnit toteutti Eezy Personnel viikkojen 17 ja 18 aikana.

Tero Hassinen Eezy Personneliltä saapui kertomaan henkilöarviointien tulokset valmistelutyöryhmälle ke 10.5.2023.

Valmistelutyöryhmä esittää suoritettujen haastattelujen ja haastatelluista saatujen henkilöarviointien perusteella Hämeenlinnan seurakuntayhtymän talous- ja hallintojohtajan virkaan ekonomi Juha Savelaa. Savelan kohdalla täyttyvät hakijoista parhaiten talous- ja hallintojohtajalle asetetut kriteerit.

Valmistelutyöryhmän näkemykset suhteessa seurakuntayhtymän tarpeisiin täyttyvät Savelan kohdalla oleellisin osin.

Saadut hakemukset, tiivistelmä kaikista virkaa hakeneista ja henkilöarvioinnin tietosuojatut raportit ovat nähtävillä kokouksessa

Puheenjohtajan päätösesitys:

Yhteinen kirkkoneuvosto:

1. merkitsee tiedoksi esittelyn talous- ja hallintojohtajan vaalin valmisteluprosessin kulusta,
2. kehottaa yhteistä kirkkovaltuustoa suorittamaan talous- ja hallintojohtajan vaalin,
3. esittää, että yhteinen kirkkovaltuusto valitsee talous- ja hallintojohtajan virkaan ekonomi Juha Savelan.

Virka täytetään 1.8. alkaen tai sopimuksen mukaan.

Viran palkkaus määräytyy kirkon virka- ja työehtosopimuksen hinnoittelutyöryhmän J50 mukaan. Virkaan valitulla on kuuden kuukauden koeaika ja hänen on ennen viran vastaanottamista esitettävä hyväksyttävä todistus terveydentilastaan. Talous- ja hallintojohtajalla on kirkon virka- ja työehtosopimuksen mukainen kokonaistyöaika.

Päätös:

Päätösesitys hyväksyttiin.

Yhteinen kirkkovaltuusto 2 / 1.6.2023 / §27 Talous- ja hallintojohtajan viran vaali
Yhteisen kirkkoneuvoston ohjesäännön 3. luvun 9 § 7 mom. mukaan yhteisen kirkkoneuvoston tehtävänä on valmistella talousjohtajan virkavaali yhteisen kirkkovaltuuston päätettäväksi.

Talous- ja hallintojohtaja Ville Lehtosen irtisanouduttua Hämeenlinnan seurakuntayhtymän talousjohtajan virasta 17.4.2023 alkaen talous- ja hallintojohtajan virka tuli avoimeksi.

Yhteinen kirkkoneuvosto kävi lähetekeskustelun kokouksessaan 16.3.2023 § 31. Talous- ja hallintojohtajan vaalin valmisteluprosessin kulku esitellään valtuustolle kokouksessa.

Saadut hakemukset, tiivistelmä kaikista virkaa hakeneista ja henkilöarvioinnin tietosuojatut raportit ovat nähtävillä kokouksessa.

Yhteisen kirkkoneuvoston päätösesitys:

Yhteinen kirkkoneuvosto esittää, että yhteinen kirkkovaltuusto

1. merkitsee tiedoksi esittelyn talous- ja hallintojohtajan vaalin valmisteluprosessin kulusta,
2. suorittaa talous- ja hallintojohtajan vaalin,
3. valitsee talous- ja hallintojohtajan virkaan ekonomi Juha Savelan.
Virka täytetään 1.8. alkaen tai sopimuksen mukaan.
Viran palkkaus määräytyy kirkon virka- ja työehtosopimuksen hinnoittelutyöryhmän J50 mukaan. Virkaan valitulla on kuuden kuukauden koeaika ja hänen on ennen viran vastaanottamista esitettävä hyväksyttävä todistus terveydentilastaan. Talous- ja hallintojohtajalla on kirkon virka- ja työehtosopimuksen mukainen kokonaistyöaika.

***

Piia Olkinuora poistui kokouksesta esteellisenä pykälän käsittelyn ajaksi. Asiasta käydyin vilkkaan keskustelun aikana Kirsi Ojansuu-Kaunisto esitti, että asia palautetaan kirkkoneuvostolle valmisteluun, koska valtuutetuille ei ole tarjottu riittävästi tietoa hakijoista vaalin suorittamiseksi. Esitystä kannattivat Ari Palomäki ja Juha Isosuo.

Puheenjohtaja teki seuraavan äänestyselhdotuksen: Ne edustajat, jotka kannattavat pohjaesitystä äänestävät JAA. Ne edustajat, jotka kannattavat asian palauttamista valmisteluun äänestävät EI. Äänestyselhdotus hyväksyttiin.

Suoritettiin äänestys päätösesityksen hyväksymisestä, jossa jokainen valtuutettu äänesti vuorollaan ääneen sanoen joko JAA tai EI. JAA- ääniä annettiin 7, EI-ääniä 38 ja tyhjiä ääniä 3 kappaletta.

Äänestystuloksen mukaan talous- ja hallintojohtajan viran vaali palautetaan valmisteluun.

JAA-äännet: Pekka Rantio, Aulis Ansaharju, Antti Hieta, Antti Ahonen, Terhi Sortila, Ahti Isomöttönen ja Hannu Silpola.

EI-äännet: Liisa Ilonen-Teivonen, Juha Rehuttu, Tapio Innanmaa, Kalervo Aaltonen, Ulla Appelroth, Pekka Arvio, Henna Heikkilä, Mia Heinonen, Kari Heiskanen, Riitta Hietanen, Teppo Hänninen, Juha Isosuo, Sara Kaloinen, Pasi Honkanen, Heikki Koskela, Pia-Nina Mohr, Helena Mäkinen, Kirsi Ojansuu-Kaunisto, Ari Palomäki, Antti Piirainen, Outi Pänkäälä, Riku Rantakari, Marianna Roine, Matti Järvinen, Iija

Filen, Marja-Leena Nykänen, Satu Suonperä, Sara Syyrakki, Irma Taavela, Kimmo Tapanainen, Jarmo Vainio, Antti Valkama, Kalle Virtanen, Vilppu Vuori, Mari Huostila, Ulla Kartano, Minna-Mari Ojamäki-Salminen, Marita Tuomi.

Tyhjät äänet: Kylli Kylliäinen, Mikko Hieta, Kirsti Suoranta.

Mikko Hieta teki ponsiesityksen, jota Riku Rantakari kannatti, että yhteinen kirkkoneuvosto aloittaa talous- ja hallintojohtajan viran vaalin valmistelun mahdollisimman nopeasti.

Päätös:

Yhteinen kirkkovaltuusto päätti palauttaa asian valmisteluun yhteiselle kirkkoneuvostolle ja hyväksyi Mikko Hiedan tekemän ponsiesityksen

Yhteinen kirkkoneuvosto 5 / 15.6.2023 / §67 Lähetekeskustelu talous- ja hallintojohtajan viran vaalin valmistelusta

Yhteinen kirkkoneuvosto käy keskustelun vaihtoehtoista, miten talous ja hallintojohtajan viran täyttämässä edetään.

Puheenjohtajan päätösesitys:

Yhteinen kirkkoneuvosto käy lähetekeskustelun talous- ja hallintojohtajan viran vaalin valmistelusta.

Päätös:

Yhteinen kirkkoneuvosto merkitsi lähetekeskustelun talous- ja hallintojohtajan viran vaalin valmistelusta tiedoksi.

Yhteinen kirkkoneuvosto

Yhteisen kirkkoneuvoston kokouksessaan 15.6.2023 käymässä lähetekeskustelussa yhteisen kirkkoneuvoston yhteiseksi näkemykseksi muodostui talous- ja hallintojohtajan viran uudelleen avaaminen.

Julkisessa hakumenettelyssä virkasuhteeseen ottamisesta päättävä viranomaisena päättää mahdollisesta hakuajan jatkamisesta, uudesta hakumenettelystä tai viran täyttämättä jättämisestä. Uutta hakumenettelyä koskevassa ilmoituksessa on mainittava, otetaanko aikaisemmat hakemukset huomioon. (Laki evankelisluterilaisen kirkon viranhaltijasta 2. luku § 8)

Puheenjohtajan päätösesitys:

Yhteinen kirkkoneuvosto esittää yhteiselle kirkkovaltuustolle, että se päättää avata uudelleen Hämeenlinnan seurakuntayhtymän talous- ja hallintojohtajan viran. Aiemmin, 17.3. - 16.4.2023, toteutetussa haussa jätetyt hakemukset otetaan uudessa haussa huomioon.

Päätös:

Päätösesitys hyväksyttiin.

86 §**Muut asiat**

- Vt. talous- ja hallintojohtaja kävi läpi tilannekatsauksen käynnissä olevista rakennushankkeista
- Pasi Tervasmäki nosti esiin luottamushenkilöiden kokouspalkkiot Hämeenlinnan seurakuntayhtymällä. Sovittiin, että seuraavassa Yhteisen kirkkoneuvoston kokouksessa viranhaltijat selvittävät kirkon työmarkkinalaitoksen ja kirkkohallituksen antamia suosituksia kokouspalkkioiden suuruudesta sekä seurakuntayhtymän kokouspalkkioiden suuruutta suhteessa muihin seurakuntiin.

87 §**Seuraavat kokoukset****Puheenjohtajan päätösesitys:**

Seuraava yhteisen kirkkoneuvoston kokous on keskiviikkona 4.10.2023 klo 17 alkaen Teams-kokouksena.

(Vuoden muut kokoukset 16.11.2023 ja 30.11.2023 klo 18.00 alkaen Vanajan seurakuntakodilla.)

****

Puheenjohtajan muutettu päätösesitys:

Seuraava yhteisen kirkkoneuvoston kokous on keskiviikkona 4.10.2023 klo 17 alkaen Teams-kokouksena.

(Vuoden muut kokoukset 26.10.2023, 16.11.2023 ja 30.11.2023 klo 18.00 alkaen Vanajan seurakuntakodilla.)

Päätös:

Muutettu päätösesitys hyväksyttiin.

88 §**Oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus**

Pöytäkirjaan liitetään Kirkkolain 12 luvun 2–5 §:n mukaiset ohjeet oikaisuvaatimuksen tekemisestä sekä todetaan pöytäkirjan pykälät, joista oikaisuvaatimusta eikä valitusta voida tehdä.

89 §**Kokouksen päättäminen**

Puheenjohtaja päätti kokouksen 20:35.

OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUS

Hämeenlinnan seurakuntayhtymä

Yhteinen kirkkoneuvosto

24.8.2023 § 72- 89

1 MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevat muutoksenhakukiellot

Seuraavista päätöksistä ei kirkkolain (652/2023) 12 luvun 4 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 2 luvun 6 §:n 2 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) 146 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan hankintalain mukaista valitusta ei voi tehdä päätöksestä tai muusta ratkaisusta, joka koskee yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua.

Pöytäkirjan pykälät: 72- 79, 81 - 82, 85-89 , 83

Oikaisuvaatimusoikeudesta aiheutuva valituskielto

Koska päätöksestä voidaan tehdä kirkkolain 12 luvun 1 §:n 1 momentin mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla:

Pöytäkirjan pykälät: 80, 84

Erikseen säädetyt muutoksenhakukiellot

1. Viranhaltija ei saa valittamalla hakea muutosta lain evankelis-luterilaisen kirkon viranhaltijasta (viranhaltijalaki) 73 §:n mukaan viranomaisen päätökseen evankelis-luterilaisen kirkon virkaehtosopimuksista annetun lain 2 §:ssä tarkoitetussa asiassa eikä saattaa sitä oikaisuvaatimuksin tai hallintoriita-asiana ratkaistavaksi, jos hänellä taikka viranhaltijayhdistyksellä on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa. Mitä tässä momentissa säädetään, sovelletaan vain viranhaltijaan, joka on jäsenenä sellaisessa viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa, tai sen alayhdistyksessä.

2. Muutosta ei saa erikseen hakea oikaisuvaatimuksella tai kirkollisvalituksella päätökseen, joka koskee viranhaltijain 62 §:n 4 momentissa tarkoitettua väliaikaista virantoimituksesta pidättämistä.
3. Seurakunnan jäsenellä ei ole oikeutta tehdä oikaisuvaatimusta tai valitusta kirkkolain 12 luvun 5 §:n 1 momentin mukaan kirkkoneuvoston tai seurakuntaneuvoston päätöksestä, jos se koskee toiseen henkilöön kohdistuvaa diakoniaa, kristillistä kasvatusta tai opetusta.
4. Valittamalla ei saa hakea muutosta oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 2 luvun 6 §:n 2 momentin mukaan päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa. Valittamalla ei myöskään saa hakea muutosta hallinnon sisäiseen määräykseen, joka koskee tehtävän tai muun toimenpiteen suorittamista.
5. Muun lainsäädännön mukaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Pöytäkirjan pykälät ja valituskieltojen perusteet:

Hankintoja koskevat muutoksenhakukiellot

Hankintaa koskevista päätöksistä ei kirkkolain 12 luvun 8 §:n 2 momentin nojalla saa tehdä kirkkolain mukaista oikaisuvaatimusta eikä kirkollisvalitusta, jos asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan. Asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan, jos hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnyсарvon. Kansalliset kynnyсарvot ilman arvonlisäveroa laskettuna ovat:

- 60 000 € (tavarat ja palvelut sekä suunnittelukilpailut);
- 150 000 € (rakennusurakat);
- 400 000 € (hankintalain liitteen E 1–4 kohdassa tarkoitettut sosiaali- ja terveystalvelut);
- 300 000 € (hankintalain liitteen E 5–15 kohdassa tarkoitettut muut erityiset palvelut) ja
- 500 000 € (käyttöoikeussopimukset).

Pöytäkirjan pykälät:

2 OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusviranomaisen ja -aika

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään ja yhteystiedot:

Hämeenlinnan seurakuntayhtymän yhteinen kirkkoneuvosto

Käyntiosoite: Verhonkatu 25-27, Hämeenlinna

Postiosoite: PL 65, 13101 Hämeenlinna

Liitetään pöytäkirjaan

Pöytäkirjan pykälät: 80, 84

Oikaisuvaatimus on tehtävä **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon päätöksestä. Oikaisuvaatimusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä siitä, kun pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Oikaisuvaatimuksen on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi:

- oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi
- tiedot oikaisuvaatimuksen kohteena olevasta päätöksestä
- millaista oikaisua päätökseen vaaditaan
- millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan.

3 HANKINTAOIKAISU

Hankintaoikaisun tekeminen

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön asianosainen voi tehdä hankintayksikölle kirjallisen hankintaoikaisun (hankintalaki 132–135 §). Hankintaoikaisu toimitetaan hankintayksikölle.

Hankintayksikkö:

Käyntiosoite: Verhonkatu 25–27, Hämeenlinna

Postiosoite: PL 65, 13101 Hämeenlinna

Sähköposti: hameenlinnan.seurakuntayhtyma@evl.fi

Hankintaoikaisu on tehtävä **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Oikaisuvaatimusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Hankintaoikaisun on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa hankintaoikaisun tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Hankintaoikaisun voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti.

Hankintaoikaisun sisältö

Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi:

- oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi
- tiedot hankintaoikaisun kohteena olevasta päätöksestä
- millaista oikaisua päätökseen vaaditaan
- millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan.

Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

4 VALITUSOSOITUS

a) Kirkollis- ja hallintovalitukset

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.

Valitusviranomaisen ja yhteystiedot:

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna

Liitetään pöytäkirjaan

Sähköposti: hameenlinna.hao@oiokeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Kirkollisvalitus, pöytäkirjan pykälät:

Hallintovalitus, pöytäkirjan pykälät:

Valitusaika on **30 päivää** päätöksen tiedoksisaannista.

Muutoksenhakuajan laskeminen

Valitusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä siitä, kun pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa. Jos muutoksenhakuajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

b) Valitus markkinaoikeuteen

Valitus on tehtävä kirjallisesti **14 päivän kuluessa** siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Valitusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta.

Jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen hankintalain 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa, valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun tarjoaja on saanut tiedon päätöksestä valitusosoituksineen.

Valitus markkinaoikeudelle on tehtävä viimeistään kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä oheisasiakirjoineen tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin

Liitetään pöytäkirjaan

sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Hankinta-asiaan muutosta hakevan on lisäksi kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön ilmoittamaan osoitteeseen viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Hankintayksikön yhteystiedot ovat edellä hankintaohjeissa koskevassa kohdassa.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella voidaan saattaa hankintalaissa tarkoitettu hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan. Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua, 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin hankintalain 75 §:n nojalla tai 3) sitä, että hankintalain 93 §:ssä tarkoitettun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia. Asia voidaan saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi, jos hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnysarvon.

Markkinaoikeuden yhteystiedot

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle osoitettuna osoitteeseen:

Postiosoite: **Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI**

Käyntiosoite: **Tuomioistuimet-talo, Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki**

Puhelinvaihe: 029 56 43300

Faksi: 029 56 43314

Sähköpostiosoite: markkinaoikeus@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

5 VALITUKSEN SISÄLTÖ JA LIITTEET, VALITUSASIAKIRJOJEN TOIMITTAMINEN JA OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

- valittajan nimi ja yhteystiedot

Liitetään pöytäkirjaan

- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää
- sähköpostiosoite, jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä valitusviranomaiselle.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksensä tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on esitettävä valtakirja. Jollei valitusviranomainen toisin määrää, valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa.

Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusajassa päätöksessä mainitulle valitusviranomaiselle. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikeudenkäyntimaksu

[Tuomioistuinmaksulain](#) (1455/2015) 2 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu, jollei lain 4, 5, 7, 8 tai 9 §:stä muuta johdu. Tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta annetun oikeusministeriön asetuksen (1122/2021) 1 §:n

Liitetään pöytäkirjaan

mukaan oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa on 270 € ja markkinaoikeudessa 2 120 €. Käsittelymaksu markkinaoikeudessa on kuitenkin 4 240 €, jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoonaa euroa ja 6 350 €, jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy täältä: [Maksut - Tuomioistuinlaitos \(oikeus.fi\)](https://oikeus.fi/fi/ajantasainen-tieto-oikeudenkayntimaksuista)

Yksityiskohtainen valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.

KIRKOLLISVERO**Hämeenlinnan seurakuntayhtymä**

	2023	2022	Muutos	
1	1 233 244	1 252 794	-19 550	-1,6 %
2	1 202 722	1 094 121	108 601	9,9 %
3	1 059 447	960 866	98 581	10,3 %
4	1 130 523	1 044 186	86 337	8,3 %
5	1 197 961	1 130 319	67 642	6,0 %
6	1 094 712	988 576	106 136	10,7 %
7	1 224 228	726 603	497 625	68,5 %
8			0	
9			0	
10			0	
11			0	
12			0	
Yht.	8 142 836	7 197 465	945 372	13,1 %

Ero laskennalliseen talousarvioon

**vuosien
2019-2022**

TA 2023	toteumakeskiarvo
1 101 880	10,3 %
1 029 302	9,6 %
901 273	8,4 %
945 113	8,8 %
1 027 929	9,6 %
904 899	8,5 %
902 562	8,4 %
	6,4 %
	5,5 %
	8,2 %
	8,4 %
	7,7 %
6 812 958	10 682 288

19,5 %

1 329 878

Ev.lut.seurakunnat

2023	2022	Muutos
103 325 674	104 372 789	-1,0 %
99 439 792	91 321 555	8,9 %
87 276 746	80 163 203	8,9 %
92 854 182	86 985 974	6,7 %
99 043 820	94 349 579	5,0 %
90 261 620	82 469 888	9,4 %
100 702 395	60 730 065	65,8 %
672 904 229	600 393 053	12,1 %

JAKO-OSUUDET

	2023	2022	MUUTOS
2	1,212 %	1,198 %	1,169 %
12		1,197 %	

JAKO-OSUUDET

	2023	2022	MUUTOS
2	2,890 %	2,780 %	3,957 %
12		2,700 %	

	Toteuma 1 - 7/2023	Toteuma 1 - 7/2022	%-muutos	TA kuluva 2023	T-%	TP 2022
Toimintatuotot	1 181 069	849 367	39	1 696 796	70	1 994 618
Korvaukset	91 012	38 307	138	166 660	55	172 920
Myyntituotot	24 324	22 093	10	44 316	55	36 142
Maksutuotot	782 075	549 838	42	771 520	101	998 181
Vuokratuotot	179 583	182 858	-2	299 800	60	315 338
Metsätalouden tuotot	26 584	14 676	81	250 000	11	148 052
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	38 703	32 234	20	19 500	198	239 293
Tuet ja avustukset	4 520	8 541	-47	41 000	11	59 502
Muut toimintatuotot	34 268	820	4 079	104 000	33	25 190
Toimintakulut	-7 141 827	-7 366 456	-3	-11 983 200	60	-12 793 394
Henkilöstökulut	-4 362 845	-4 158 987	5	-7 196 998	61	-7 089 059
Palkat ja palkkiot	-3 547 412	-3 406 025	4	-5 777 430	61	-5 808 838
Henkilösivukulut	-848 304	-805 929	5	-1 419 568	60	-1 365 905
Henkilökulujen oikaisuerät	32 871	52 967	-38		0	85 684
Palvelujen ostot	-1 456 997	-1 476 290	-1	-2 294 983	63	-2 699 853
Vuokratkulut	-291 107	-310 542	-6	-460 975	63	-536 677
Aineet ja tarvikkeet	-872 911	-945 259	-8	-1 411 250	62	-1 588 020
Ostot tilikauden aikana	-872 911	-945 259	-8	-1 411 250	62	-1 588 020
Annetut avustukset	-141 594	-362 293	-61	-438 620	32	-498 582
Muut toimintakulut	-16 374	-113 086	-86	-180 374	9	-381 202
TOIMINTAKATE	-5 960 758	-6 517 089	-9	-10 286 404	58	-10 798 776
Kirkollisverotulot	8 142 837	7 197 466	13	10 682 288	76	11 288 910
Valtionrahoitus	803 843	783 265	3	1 290 235	62	1 342 740
Verotuskulut	-88 925	-89 055	-0	-188 110	47	-178 109
Kirkon rahastomaksut	-745 688	-729 843	2	-1 121 580	66	-1 094 764
Rahoitustuotot ja -kulut	11 650	9 735	20	130 000	9	-679 846
Korkotuotot	7 764		0	10 000	78	65 400
Muut rahoitustuotot	5 520	9 784	-44	120 000	5	112 160
Arvonalentumiset sijoituksista						-850 038
Arvonalentumisten palautukset sijoituksista						209 845
Korkokulut	-1 321	-49	2 597		0	-1 054
Muut rahoituskulut	-313		0		0	-216 159
VUOSIKATE	2 162 959	654 480	230	506 429	427	-119 844
Poistot ja arvonalentumiset (ZSE)	-300 650	-288 165	4	-500 000	60	-508 493
Suunnitelman mukaiset poistot	-300 650	-288 165	4	-500 000	60	-508 493
Erilliskirjanpituona hoidetut rahastot						0
Tuotot						492 485
Kulut						-438 620
Siirrot rahastosta/rahastoon						-53 865
TILIKAUDEN TULOS	1 862 308	366 315	408	6 429	28 967	-628 337
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	1 869 470	373 476	401	17 429	10 726	-616 060

HÄMEENLINNAN SEURAKUNTAYHTYMÄ

31.7.2023

**RAHOITUSOMAISUUSARVOPAPERIT SEKÄ SIIJOITUS -
JA YRITYSTALLETUSTILIT**

	Kirjanpitoarvo	Talletettu	Nostettu	Markkina-arvo	Muutos
	31.12.2022	2023	2023	31.7.2023	31.7.2023
OSAKKEET JA OSUUDET					
Evli Pankki Oyj 162163	5 476 826,33		-100 000,00	5 744 237,96	267 411,63
Evli Pankki Oyj 1495186	1 373 118,98			1 534 955,07	161 836,09
Evli Pankki Oyj 15771	256 312,31		100 000,00	368 820,34	112 508,03
Ålandsbanken Asset Management	3 056 540,59			3 366 101,52	309 560,93
YHTEENSÄ	10 162 798,21	0,00	0,00	11 014 114,89	851 316,68
	31.12.2022			31.7.2023	31.7.2023
KASSA	475,00			603,65	128,65
PANKKITILIT					
Etelä-Hämeen Osuuspankki FI14 5680 0020 1350 89	6 890 003,21			7 847 119,93	957 116,72
Etelä-Hämeen Osuuspankki FI06 5680 0020 2637 58	92 084,24			119 014,71	26 930,47
Lammin Säästöpankki FI23 4260 1010 0014 31	34 567,30			34 503,05	-64,25
YHTEENSÄ	7 017 129,75	0,00	0,00	8 001 241,34	984 111,59
KAIKKI YHTEENSÄ	17 179 927,96	0,00	0,00	19 015 356,23	1 835 428,27

**HÄMEENLINNAN SEURAKUNTAYHTYMÄ
HAUTAINHOITORAHASTO**

	Kirjanpitoarvo	Talletettu	Nostettu	Markkina-arvo	Muutos
	31.12.2022	2023	2023	30.6.2023	30.6.2023
SEB Gyllenberg (raportit 3 kk:n välein)	62 380,37			62 810,07	429,70

**HÄMEENLINNAN SEURAKUNTAYHTYMÄ
HAUHON TESTAMENTTIRAHASTO**

	Kirjanpitoarvo	Talletettu	Nostettu	Markkina-arvo	Muutos
	31.12.2022	2023	2023	31.7.2023	31.7.2023
OP Private	97 296,81			123 459,25	26 162,44

TALOUSARVION LAATIMISOHJE

YLEISTÄ TALOUSARVIOSTA 2024

Talousarvio sekä toiminta- ja taloussuunnitelma laaditaan noudattaen kirkkolain ja -järjestyksen säädöksiä ja Kirkkohallituksen virastokollegion antamaa seurakuntatalouden talousarvion ja toiminta- ja taloussuunnitelman laatimisohjetta. Kirkkojärjestyksen 6. luvun 2. pykälän mukaan jokaista kalenterivuotta varten laaditaan talousarvio. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä hyväksytään toiminta- ja taloussuunnitelma kolmeksi vuodeksi. Talousarviovuosi on toiminta- ja taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Vaikka talousarvio sekä toiminta- ja taloussuunnitelma ovat sisällöltään ja rakenteeltaan samanlaisia, on kuitenkin huomattava, että niiden välillä on eroa oikeudellisessa sääntelyssä. Juridiselta kannalta katsottuna talousarvio on yksityiskohtaisesti säännelty ja ohjeistettu. Vaikka talousarvion sitovuus on vahvempi kuin toiminta- ja taloussuunnitelman sitovuus, myös toiminta- ja taloussuunnitelma on seurakuntatalouden hallintoelimiä ja henkilöstöä velvoittava asiakirja. (Seurakuntatalouden talousarvion ja toiminta- ja taloussuunnitelman laatimisohje Virastokollegio 18.8.2022). Myös suunnitteluvuosien budjetointiin on paneuduttava huolella henkilöstön, toiminnan ja kiinteistötarpeiden suhteen, jotta tulos pysyy ylijäämäisenä.

Keskuseurakuntatalon sisäilmaongelmista johtuvien väistötilojen Reskankulman tiloista ja Paroistentien vuokratusta varastotilasta aiheutuu kuluvana vuonna edelleen 200 000 euron vuosikustannukset. Kiinteistötoimen kuluja nostaa lisäksi hintojen nopea nousu etenkin energian osalta. Inflaatio oli heinäkuussa 2023 6,5 % , vuonna 2022 7,1 % ja vuonna 2021 2,2 %. Hankkeet kirjataan suoraan käyttötalousosaan. Aiempina vuosina ne on siirretty käyttötalousosaan talousarviomuutoksina vuoden aikana. Raamiin on lisätty yhtymään 125 000 euroa.

Talousarvio 2024 raamin laadinnan perusteita:

1. Talousarvioesityksen tulee olla ylijäämäinen
2. Tuloveroprosentti esitetään pidettävän ennallaan 1,30 prosentissa.
3. Vuonna 2023 verotulojen arvioidaan nousevan edellisvuodesta verouudistuksen takia 0,5 miljoonaa euroa.
4. Yhteisen kirkkovaltuuston 13.12.2018 hyväksymän perussäännön 4 pykälän mukaan seurakuntien jako-osuudet määräytyvät niiden jäsenmäärän perusteella edellisen vuoden tammikuun 1. päivän tilanteen mukaan. Perustelluista syistä yhteinen kirkkoneuvosto voi poiketa jakoperusteista.
5. Jako-osuusesitys on vuoden 2022 tilinpäätöksen mukainen, seurakunnat 55 % ja yhtymä 45 % ennen lisäyksiä pienille seurakunnille ja korjauksiin
6. Pienemmille seurakunnille jaetaan tukea jäsenmäärän mukaan seuraavasti: Lammille 64 000 euroa ja Hauholle 36 000 euroa, yhteensä 100 000 euroa. Aiempina vuosina pienten seurakuntien tuki on ollut 80 000 euroa.
7. Perusteluina veroprosentin pitämiselle ennalleen vuodelle 2023 oli tulevat investoinnit. Yhtymän talousarvioon lisätään 125 000 euron määräraha mm. aiempaa suurempia korvausinvestointivaateen mukaisia korjauksia varten.

8. Muutoksena aikaisempiin vuosiin hyväksyttäväksi tuodaan pääluokkakohtaiset talousarviot aiemman yhtymätason talousarvion sijaan
9. Kirkon voimassa olevaa virka- ja työehtosopimusta ajalle 1.3.2023-28.2.2025 noudatetaan
10. Tavoitteena on, että vakituisen henkilöstön lukumäärä seurakuntayhtymässä ei saa nousta. Kaikki eläköitymisen tai muun syyn takia vapautuvat virat/toimet täytetään vasta huolellisen harkinnan jälkeen.
11. Investoinnit vuodelle 2024 tulevat talousarvion päättämisen yhteydessä käsittelyyn
12. Hankkeet sisällytetään jo talousarvion laadinnan yhteydessä käyttötalousosaan

Kirkon virka- ja työehtosopimus (KirVESTES) on voimassa 1.3.2023–28.2.2025. Vuoden 2023 huhtikuun alussa palkat nousivat keskimäärin 4,5 % ajalle 1.4.–31.12.2023.

Vuonna 2024 palkkojen arvioidaan nousevan 3 %. Vuoden 2024 talousarvioon suorituslisään varataan 1,1 % (60 000 euroa) yleisen palkkausjärjestelmän piirissä olevan henkilöstön peruspalkkojen yhteismäärästä. Tämä prosenttiosuus on sama kuin vuonna 2023.

Talousarvion 2024 ja toiminta- ja taloussuunnitelman 2024–2026 laatimisohteja

Kukin tulosityksikkö sisällyttää talousarvioehdotukseensa kaikki määrärahat. Talousarvioesityksen pohjalla on oltava yksilöity toimintasuunnitelma määrärahojen käytöstä.

Budjettivastuulliset syöttävät talousarvion 2024 sekä suunnitelmavuosien 2025–2026 luvut suoraan kirkon palvelukeskuksen järjestelmään. Taloustoimisto auttaa ja neuvoo tarvittaessa. Talousarviopohjassa on valmiina tilinpäätöksen 2022, talousarvion 2023 sekä kuluvan vuoden 2023 toteumaluvut tallennushetkellä. Taloustoimisto tallentaa syöttöpohjaan vakinaisten työntekijöiden palkat sivukuluineen. Budjettivastuulliset syöttävät tarvittavat muut palkkakulut sivukuluineen. (voimassa olevat: sosiaaliturvamaksu 1,53 %, eläkemaksu 21,0 %, muut sosiaalivakuutusmaksut 1,49%)

Kirjanpitäjä Arja Lehtinen toimii taloustoimiston yhteyshenkilönä talousarvion liittyvissä kysymyksissä.

Mahdollinen seurakunnan raamin ylitys on aina yksilöitävä ja kirjallisesti perusteltava yhteiselle kirkkoneuvostolle.

Kukin seurakunta laatii omat toimintasuunnitelmansa oman seurakunnan strategiansa mukaisesti. Yhtymän talousarviokirjaan seurakunnat asettavat strategiansa mukaisesti 1–3 toiminnallista, koko seurakuntaa koskevaa mitattavissa olevaa tavoitetta mittareineen. Lisäksi seurakunnat ja yhtymän pääluokat asettavat ympäristödiplomin toteuttamiseen liittyvän tavoitteen. Seurakunnat tekevät lyhyet koonnit (2 sivua) toimintasuunnitelmistaan seurakuntayhtymän talousarviokirjaa varten. Toiminnallisten tavoitteiden toteuttamisesta on raportoitava yhteiselle kirkkovaltuustolle 1–2 kertaa vuodessa.

Talousarvion laatimisaikataulu

24.8.

Yhteinen kirkkoneuvosto vahvistaa vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2024–2026 toiminta- ja taloussuunnitelman laatimisohjeen ja määräraha-kehukset.

28.9.

Yhteinen kirkkovaltuusto päättää vuoden 2024 tuloveroprosentista.

6.10. mennessä

Hämeenlinna-Vanajan seurakunnan talousarviovastuulliset johtokunnat käsittelevät talousarvion ja toiminta- ja taloussuunnitelman teksti- ja numero-osat ja niiden perustelut.

27.10. mennessä

Seurakuntaneuvostot ja kiinteistö- ja hautaustoimen johtokunta käsittelevät talousarvion ja toiminta- ja taloussuunnitelman teksti- ja numero-osat ja niiden perustelut.

16.11.

Yhteinen kirkkoneuvosto käsittelee esityksen talousarvioksi vuodelle 2024 ja toiminta- ja taloussuunnitelmiksi vuosille 2024–2026 (numeroaineisto, perustelut).

Taloustoimisto tekee talousarvioesitykseen yhteisen kirkkoneuvoston päättämät muutokset ja yhteinen kirkkoneuvosto lähettää talousarvion seurakuntiin lausuntokierrokselle.

24.11. mennessä

Seurakuntaneuvostot antavat lausuntonsa seurakuntayhtymän talousarviosta ja toiminta- ja taloussuunnitelmasta.

To 30.11.

Yhteinen kirkkoneuvosto antaa seurakuntien lausunnot sisältävän talousarvioesityksen yhteiselle kirkkovaltuustolle.

14.12.

Yhteinen kirkkovaltuusto käsittelee ja päättää vuoden 2024 talousarvion ja toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2024–2026.

Talousarvion tuloslaskelman ja käyttötalousosan menokehyksen raami vuodelle 2024

TALOUSARVIOT 2024-2026	TP 2022	TA 2023	Raami 2024	Ero 2024-22
TOIMINTAKATE	-10 798 776	-10 286 404	-11 493 000	-694 224
Kirkollisverotulot	11 288 910	10 682 288	11 914 881	625 970
Valtionrahoitus	1 342 740	1 290 235	1 377 074	34 334
Verotuskulut	-178 109	-188 110	-177 851	258
Keskusrahastomaksut	-547 382	-560 790	-564 446	-17 063
Eläkerahastomaksut	-547 382	-560 790	-564 446	-17 063
<i>Verotulot ja -kulut yhteensä</i>	<i>11 358 777</i>	<i>10 662 833</i>	<i>11 985 212</i>	<i>626 435</i>
<i>Rahoitustuotot ja -kulut</i>	<i>-679 846</i>	<i>130 000</i>	<i>150 000</i>	<i>829 846</i>
VUOSIKATE	-119 844	506 429	642 212	762 056
Poistot	-508 493	-500 000	-563 000	-54 507
Poistoeron lisäys	12 277	11 000	12 277	-
TILIKAUDEN ALI/YLIJÄÄMÄ	-616 060	17 429	91 489	707 550

KÄYTTÖTALOUSOSA	Jako-osuus	Tuki/hanke	RAAMI 2024	TP 2022	TA 2023
Hämeenlinna-Vanaja	5 216 000		5 216 000	4 972 846	5 095 628
Lammi	628 000	64 000	692 000	614 956	656 595
Hauho	354 000	36 000	390 000	367 608	368 900
Yhtymän pääluokat yhteensä	5 070 000	125 000	5 195 000	4 843 366	4 165 281
Yhteensä	11 268 000	225 000	11 493 000	10 798 776	10 286 404

Hämeenlinnan seurakuntayhtymän taloussääntö

Hyväksytty Hämeenlinnan seurakuntayhtymän yhteisessä kirkkovaltuustossa
xx päivänä xxxkuuta 2023.

Sisällys

I	Yleisiä määräyksiä	1
	1 § Taloussäännön soveltaminen	1
	2 § Taloustoimisto/seurakuntatoimisto.....	1
II	Talousarvio sekä toiminta- ja taloussuunnitelma	2
	3 § Talousarvion sekä toiminta- ja taloussuunnitelman laatiminen ja sitovuustasosta päättäminen	2
	4 § Talousarvion täytäntöönpano	3
	5 § Talousarvion muutokset	3
III	Omaisuu den hoito ja rahatoimi.....	4
	6 § Omaisuu den hoito	4
	7 § Seurakuntayhtymän rahaliikenne ja pankkitilien käyttö	5
	8 § Käteiskassat sekä maksu- ja luottokortit.....	6
	9 § Maksujen määrääminen	7
	10 § Saatavien perintä	7
	11 § Hankinnat	8
	12 § Osto- ja myyntilaskujen asiatarkastus ja tositteiden hyväksyminen	8
	13 § Rahavarojen sijoittaminen	9
	14 § Erytyiskatteisten rahastojen lainat ja lainakorko.....	10
IV	Kirjanpito ja tilinpäätös	10
	15 § Kirjanpito velvollisuus	10
	16 § Kirjanpito.....	10
	17 § Kiinteän omaisuuden kirjanpito (Käyttöomaisuuskirjanpito).....	11
	18 § Kolehtien ja keräysten sekä lahjoitus- ja testamenttivarojen kirjanpito.....	12
	19 § Erytyiskatteiset rahastot.....	13
	20 § Raportointi	14
	21 § Tilinpäätös	15

22 § Kirjanpitoaineiston säilytysaika	16
23 § Tilastotiedot	17
24 § Avustukset	17
V Valvonta ja tarkastus	17
25 § Sisäinen valvonta ja tarkastus	17
26 § Tilintarkastus	18
27 § Tilintarkastuskertomus ja sen käsittely	19
VI Muuta	19
28 § Vieraanvaraisuus ja lahjat.....	19
29 § Voimaantulo	20

I Yleisiä määräyksiä

1 § Taloussäännön soveltaminen

Kirkkolain (652/2023, KL), kirkkojärjestyksen (657/2023, KJ), kirjanpitolain (1336/1997) ja -asetuksen (1339/1997) sekä muiden lakien ja asetusten sekä kirkko- hallituksen määräysten lisäksi seurakuntayhtymässä noudatetaan tämän taloussään- nön määräyksiä

- toiminnan ja talouden suunnittelussa,
- talousarvion laatimisessa ja täytäntöönpanossa,
- omaisuuden hoidossa,
- kirjanpidossa,
- tilinpäätöksessä,
- tilintarkastuksessa ja
- sisäisessä valvonnassa.

2 § Taloustoimisto/seurakuntatoimisto

Seurakuntayhtymässä on yhteisen kirkkoneuvoston apuna taloushallinnon hoitamista varten taloudesta vastaava viranhaltija ja tarpeen mukaan muuta virka- tai työsuhteista henkilökuntaa, jotka muodostavat taloustoimiston. Virkasuhteisen henkilöstön toimi- valta ja vastuu on määritelty ~~ohje- ja johtosäännöissä.~~ **hallinto- tai johtosäännössä.**

Seurakuntayhtymän taloudesta vastaava viranhaltija on talous- ja **hallintojohtaja.**

II Talousarvio sekä toiminta- ja taloussuunnitelma

3 § Talousarvion sekä toiminta- ja taloussuunnitelman laatiminen ja sitovuustasosta päättäminen

Seurakunnan toiminta- ja taloussuunnitelman tulee perustua hyväksytyyn strategian linjauksiin. Talousarvioon otetaan tehtävien hoitamisen ja toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Talousarvioon merkitään määrärahat ja tuloarviot bruttoluvuin vähentämättä tuloja menoista tai menoja tuloista. Talousarvion tulee olla pääluokittain/tehtävälueittain verrattavissa edellisen vuoden tilinpäätökseen ja kuluvan vuoden talousarvioon. Mikäli talousarvio ei esimerkiksi rakennemuutoksen vuoksi ole täysin vertailtava, poikkeavuuden syy tulee esittää.

Yhteinen kirkkovaltuusto päättää toiminnallisista tavoitteista sekä määrärahojen ja tuloarvioiden sitovuustasoista. Sitovuustason tulee käydä selkeästi ilmi talousarviosta. Sitovuustaso voi olla joko toimintakate tai määräraha. Sitovuustason mukaista määrärahaa ei saa ylittää eikä tuloarviota alittaa. Kiireellisissä tapauksissa, jos asian viivytyksestä saattaa syntyä seurakuntayhtymälle vahinkoa tai edunmenetys, yhteisellä kirkkoneuvostolla tai talousjohtajalla taloudesta vastaavalla viranhaltijalla on oikeus sallia sellaisenkin maksun suorittaminen, johon määrärahaa ei ole käytettävänä.

Tulojen ja menojen on oltava tasapainossa kolmen vuoden suunnittelukauden tai perustellusta syystä tätä pidemmän, kuitenkin enintään viiden vuoden ajanjakson aikana. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä on päätettävä toimenpiteistä, joilla taseen osoittama alijäämä katetaan ottaen huomioon myös talousarvion laatimisvuonna kertyväksi arvioitu yli- tai alijäämä.

Seurakuntaneuvosto päättää niiden varojen käytöstä, jotka seurakunnalle osoitetaan seurakuntayhtymän talousarviossa seurakunnallista toimintaa varten.

~~Hallintoelimen käyttöön erittelemättömänä varattua määrärahaa voidaan käyttää asianomaisen hallintoelimen päätöksellä käsittelemättä asiaa uudelleen kirkkovaltuustossa. Esimerkiksi, jos määräraha on myönnetty kirkkoneuvoston käyttöön erittelemättömänä, asia ei tarvitse erikseen käsitellä kirkkovaltuustossa, kun määrärahaa käytetään.~~

Yhteisen kirkkovaltuuston hyväksymä talousarvio ja toiminta- ja taloussuunnitelma julkaistaan seurakuntayhtymän verkkosivuilla **erillisenä dokumenttina**.

KL 6:1 ja 6:2 Varojen käyttäminen, Kirkollisvero

KL 3:18,1,15 Seurakuntaneuvoston tehtävät

KJ 6:1–3 Talousarvio sekä toiminta- ja taloussuunnitelma

Kirkkohallituksen yleiskirje 21/2023 Seurakunnan ja seurakuntayhtymän taloussääntömallien päivitys

Kirkkohallituksen yleiskirje 24/2022; Seurakuntien ja seurakuntayhtymien (seurakuntatalouksien) talousarvio-ohje

Talousarvion laatiminen -ohje 18.8.2022

4 § Talousarvion täytäntöönpano

Yhteinen kirkkoneuvosto huolehtii siitä, että kaikki seurakuntayhtymän asianomaiset hallintoelimet ja viranhaltijat **sekä työntekijät** saavat tiedot yhteisen kirkkovaltuuston hyväksymästä talousarviosta ja toiminta- ja taloussuunnitelmasta sekä talousarvion täytäntöönpanoon liittyvistä ohjeista.

Seurakuntayhtymään kuuluvan seurakunnan seurakuntaneuvosto huolehtii siitä, että kaikki seurakunnan asianomaiset hallintoelimet ja viranhaltijat **sekä työntekijät** saavat tiedon yhteisen kirkkovaltuuston hyväksymästä talousarviosta ja toiminta- ja taloussuunnitelmasta sekä talousarvion täytäntöönpanoon liittyvistä ohjeista.

Talousarvion täytäntöönpano-ohje hyväksytään toimintasuunnitelman ja talousarvion hyväksymisen yhteydessä.

5 § Talousarvion muutokset

Yhteisen kirkkovaltuuston päättämän sitovuustason ylittävistä määrärahojen ja tuloarvioiden muutoksista, **sitovaa toimintakatetta heikommasta toimintakatteesta** ja muutoksista talousarviossa päättää yhteinen kirkkovaltuusto.

Määrärahan ja tuloarvion muutosesityksissä selvitetään myös muutoksen vaikutus toiminnallisiin tavoitteisiin. Vastaavasti toiminnallisia tavoitteita koskevassa muutosesityksessä selvitetään muutoksen vaikutus määrärahoihin ja tuloarvioihin. Muutettaessa talousarviota hyväksytään kaikki ne talousarvion osat, joihin muutos vaikuttaa. Talousarvion muutokset on esitettävä yhteiselle kirkkovaltuustolle tilikauden aikana.

Muista kuin sitovuustason ylittävistä määrärahamuutoksista päättävät yhteinen kirkkoneuvosto ja seurakuntaneuvostot.

KJ 6:3 Talousarvion muutos

III Omaisuuksien hoito ja rahatoimi

6 § Omaisuuksien hoito

Seurakuntayhtymän omaisuus on pidettävä huolellisesti tallessa ja kunnossa. Sitä on käytettävä taloudellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Yhteinen kirkkoneuvosto vastaa seurakuntayhtymän omaisuuden ja vastuiden vakuuttamisesta sekä muusta omaisuuteen ja toimintaan liittyvästä riskienhallinnasta. Yhteinen kirkkoneuvosto antaa ohjeen seurakuntayhtymän irtaimiston luetteloinnista. sekä kiinteän ja irtaimen omaisuuden käytöstä, poistosta ja myynnistä.

Irtaimistoa on irtaimistoluetteloön merkittävä omaisuus, joka on hankintavaiheessa kirjattu kuluksi tuloslaskelmaan. Irtaimistoluetteloä pidetään vain hyödykkeistä, joilla on sellainen taloudellinen arvo, että niiden käyttöä ja säilymistä on syytä erikseen seurata.

Käyttöomaisuus on omaisuutta, joka aktivoidaan taseeseen ja kirjataan kuluksi vuosipoihtoina taloudellisena vaikutusaikanaan.

Kiinteän omaisuuden hoito ja kehittäminen perustuvat yhteisen kirkkovaltuuston hyväksymään kiinteistöstrategiaan, joka laaditaan seuraavaksi 10 vuodeksi ja jota päivitetään valtuustokausittain. Kiinteistöstrategiaprosessin kautta varmistetaan, että seurakuntataloudella on perustehtävänsä varten tarkoituksenmukaiset ja ylläpitokuluiltaan kohtuulliset tilat. Strategiassa linjataan, millä kriteereillä tarpeettomista tiloista

luovutaan ja millaisilla periaatteilla ja rahoitusmuodoilla kiinteistöjä ja rakennuksia peruskorjataan. Uusien investointien tulee perustua seurakuntatalouden kiinteistöstrategiaan.

Kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennuksia ja irtaimistoa hoidetaan kirkkohallituksen niistä antamien ohjeiden mukaisesti.

Seurakuntien kiinteistöstrategiamalli 23.2.2021; Kiinteistöstrategiamalli seurakunnille ja mallin käyttöohjeet

Sakasti.evl.fi/kulttuuriperinto

Kirkkohallituksen yleiskirje 11/2023; Kulttuuriperinnön hoidosta, ylläpidosta ja säilyttämisestä aiheutuvat kustannukset -Kulttuuriperintökulujen laskennallinen kirjaaminen

7 § Seurakuntayhtymän rahaliikenne ja pankkitilien ja luottokorttien käyttö

Kaikki seurakuntayhtymän rahaliikenne hoidetaan rahalaitosten kautta ja pankkitilit avataan seurakuntayhtymän y-tunnukselle. Kaikki seurakuntayhtymän pankkitilit merkitään seurakuntayhtymän taseeseen.

Pankkitilien avaamisesta, lopettamisesta ja käyttövaltuuksista päättää ~~talousjohtaja~~ ~~taloudesta vastaava viranhaltija~~. ~~Talousjohtaja~~ ~~Taloudesta vastaava viranhaltija~~ valvoo seurakuntayhtymäyhtymän menojen suorittamista ja tulojen kertymistä sekä huolehtii maksuvalmiuden säilymisestä.

Esimerkkejä pankkitilien tarpeista:

- seurakuntayhtymän perustoiminnoille riittää yksi maksuliikennepankkitilitili
- kolehdit tilitetään seurakuntayhtymän erilliselle maksuliikennepankkitilille
- toimeksiantojen varat (hautainhoitorahasto sekä lahjoitus- että testamenttivarat) pidetään seurakuntayhtymän erillisillä maksuliikennepankkitileillä, ~~ettei erillään pitämisen tarve vaadi omia pankkitilejä~~
- yhteisvastuukeräyksille on omat pankkitilit seurakunnittain

- varainhoitajille ja sijoituksille mahdollisesti omat pankkitilit

Seurakuntayhtymän rahavarojen riittävyttä laskettaessa seurakuntayhtymän rahavaroista tulee vähentää mahdolliset seurakuntayhtymän maksuliikennepankkitilillä olevat toimeksiantojen varat.

~~Talousjohtaja neuvottelee ja tekee rahoitusyhtiön kanssa luottokorttisopimukset. Taloustoimisto antaa tarkemmat ohjeet luottokorttien käytöstä.~~

8 § Käteiskassat sekä maksu- ja luottokortit

~~Talousjohtaja~~ Taloudesta vastaava viranhaltija päättää käteiskassan perustamisesta ja antaa ohjeet käyttötarkoituksesta, pohjakassan suuruudesta, kassan tarkastamistavoista, kassan säilyttämistavasta, raportoinnista sekä siitä, kuinka paljon varoja enintään pidetään käteiskassassa. Käteiskassan perustamiselle tulee olla erityisen perusteltu syy. Pääsääntöisesti maksut laskutetaan pankkitilille. Kassat on tarkastettava määräajoin vähintään kerran vuodessa ja lisäksi aina kassaa hoitavan henkilön vaihtuessa.

Taloudesta vastaavan viranhaltijan ~~talousjohtajan~~ päätös käteiskassan perustamisesta annetaan tiedoksi yhteiselle kirkkoneuvostolle.

Kassojen tarkastuksesta laaditaan raportti, joka liitetään tilinpäätösaineistoon.

Taloudesta vastaava viranhaltija päättää maksu- ja luottokorttien myöntämisestä. Korttien myöntäminen voidaan delegoida taloushallinnon työntekijöille. Maksu- tai luottokortin käytölle tulee olla perusteltu syy ja säännöllinen tarve. Maksukortin hankkiminen ja kortilla maksaminen tulee kysymykseen vain niissä tapauksissa, joissa laskutus ei ole mahdollista tai tarkoituksenmukaista.

Maksu- ja luottokortteja saa käyttää vain virka- tai työtehtävien hoitamisesta johtuvien menojen maksamiseen. Maksu- ja luottokortin käyttö yksityismenoihin on kielletty. Maksu- ja luottokorttia ei tule käyttää käteisnostoihin. Kortinhaltija vastaa kaikista kortilla tehdyistä ostoista.

Kortinhaltija on velvollinen huolehtimaan maksu- ja luottokortin käyttöön liittyvien tositteiden säilyttämisestä ja niiden käsittelemisestä viivytyksettä. Tositteesta tulee käydä ilmi, mihin tarkoitukseen hankinta on tehty.

Esihenkilöt valvovat maksu- ja luottokorttien asianmukaista käyttöä. Maksu- tai luottokortti lakkautetaan, jos kortin käytössä havaitaan toistuvaa huolimattomuutta.

Luottokorttien käytöstä on laadittu erillinen ohje: Luottokorttiohjeet Hämeenlinnan seurakuntayhtymän ja seurakuntien henkilökunnalle.

9 § Maksujen määrääminen

Yhteinen kirkkovaltuusto päättää korvauksista, muista maksutuotoista ja kannettavista vuokrista, mikäli päätösvaltaa ei ole siirretty yhteiselle kirkkoneuvostolle tai seurakuntaneuvostolle (KL 3:16). Yhteinen kirkkovaltuusto päättää haudoista perittävistä maksuista (KL 3:36, KL 3:19).

Yhteinen kirkkovaltuusto voi päättää antaa vuokralle vähintään kymmeneksi vuodeksi kiinteää omaisuuttaan tarjouskilpailulla. Tarjouskilpailun tulee olla avoin ja siitä on tiedotettava riittävästi. Jos seurakuntayhtymä luovuttaa tai antaa vuokralle vähintään kymmeneksi vuodeksi kiinteää omaisuuttaan ilman tarjouskilpailua, puolueettoman asiantuntijan on arvioitava kiinteistön markkina-arvo tai markkinaperusteinen vuokrataso. (KL 3:17 ja 3:27)

Kirkkohallitus määrää kirkonkirjoista luovutettavista tiedoista perittävät maksut (KL 8:13).

10 § Saatavien perintä

Saatavien valvonta ja perintä on järjestettävä siten, että kaikki saatavat tulevat asianmukaisesti perityiksi. Jos saatavaa ei ole eräpäivään mennessä maksettu, velallista on kehotettava maksamaan velkansa.

Viranhaltijapäätöksinä myönnettyt maksujen alennukset tai vapautukset kirjataan myynti- ja muiden saamisten oikaisuksi välittömästi päätöksen jälkeen.

~~Yhteisen kirkkoneuvoston talous- ja henkilöstöjaosto~~ **Yhteinen kirkkoneuvosto** voi perustellusta syystä päättää avoimen saatavan kirjaamisesta luottotappioksi. **Jos avoimien saatavien poistaminen on delegoitu taloudesta vastaavalle viranhaltijalle, hän tekee asiasta kirjallisen päätöksen perusteluineen ja antaa tiedon päätöksestä yhteiselle kirkkoneuvostolle.**

Avoimet saatavat kirjataan luottotappioiksi sekä myynti- ja muiden saamisten oikaisuiksi välittömästi tuloksettomien perintätoimenpiteiden jälkeen vähintään vuosittain. Jälkiperintää voidaan jatkaa.

11 § Hankinnat

Hankinnat on suoritettava julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön **ja yhteisen kirkkoneuvoston hyväksymän hankintaohjeen mukaisesti** ~~Kirkkohallituksen hankinta-asiasta antamien ohjeiden mukaisesti.~~

Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016)

Kirkkohallituksen ohjeet hankinta-asiasta: sakasti.evl.fi/Hankinnat

Julkisten hankintojen neuvontayksikkö: www.hankinnat.fi

12 § Osto- ja myyntilaskujen asiatarkastus ja tositteiden hyväksyminen

Talousarvion hyväksymisen yhteydessä ~~yhteinen kirkkovaiktuusto~~ **yhteinen kirkkoneuvosto** antaa ohjeen osto- ja myyntilaskujen asiatarkastus- ja hyväksymismenettelystä. Menettely on järjestettävä niin, että siihen osallistuu aina vähintään kaksi henkilöä (asiatarkastaja ja hyväksyjä).

Talousarvion hyväksymisen yhteydessä ~~yhteinen kirkkovaiktuusto~~ **yhteinen kirkkoneuvosto** päättää, ketkä hyväksyvät kunkin ~~talousarviovastuullisen yksikön~~ **tehtäväalueen** meno- ja tulotositteet.

Muistiotositteet on hyväksyttävä ennen niiden kirjaamista kirjanpitoon. Pelkkä laatijan allekirjoitus ei riitä.

Ostolaskuihin ja muihin tositteisiin tai niiden liitteisiin merkitään tiedot tavaran tai palvelun vastaanotosta, asiatarkastuksesta ja hyväksymisestä. Merkinnot tehdään sähköisesti Kipan järjestelmässä. Menettelyllä varmistetaan siitä, että tositteen tarkoittama tavara tai palvelu on saatu ja se on tilauksen mukainen, lasku on asiallisesti ja numerollisesti oikea, hankinta/tilaus perustuu asianmukaiseen päätökseen ja se on annettujen määräysten mukainen sekä siitä, että maksamiseen tarvittava määräraha on käytettävissä ja käytettävää määrärahaa ei ylitetä.

Ostolaskuissa tulee olla tarvittavat liitteet. Majoitus- ja ravitsemuspalveluja koskevien laskujen lisätiedoissa tulee antaa selvitys tilaisuuden luonteesta ja osallistujista.

Yhteisen kirkkoneuvoston ohjeessa on mainittava ainakin, että tavaran tai palvelun tilaaja (asiatarkastaja) tarkastaa, onko lasku tilauksen ja toimituksen mukainen ja että hankintaluvan antanut ja määrärahasta vastaava henkilö (hyväksyjä) hyväksyy laskun maksettavaksi. Hyväksyjä ei voi hyväksyä omia menojaan eikä hyväksyitä niitä omalla alaisellaan.

13 § Rahavarojen sijoittaminen

~~Yhteisen kirkkoneuvoston talous- ja henkilöstöjaosto~~ Yhteinen kirkkoneuvosto antaa ohjeet seurakuntayhtymän sijoitustoiminnasta. Yhteisen kirkkoneuvoston tehtävä on tunnistaa sijoitustoimintaan liittyvät riskit ja päättää toimenpiteistä, joilla riskejä hallitaan. Seurakuntataloudella tulee olla sijoitussuunnitelma. ~~Yhteisen kirkkoneuvoston ohjesäännöllä~~ Hallinto- ja johtosäännöllä (KL 3:7) sijoitustoimintaa koskevaa toimivaltaa voidaan siirtää ~~talousjohtajalle~~ taloudesta vastaavalle viranhaltijalle. Tämän viranhaltijan tulee tehdä päätös sijoituksista ja ilmoittaa tehdyistä päätöksistä ~~yhteisen kirkkoneuvoston talous- ja henkilöstöjaostolle~~ yhteiselle kirkkoneuvostolle yhteisen kirkkoneuvoston päättämällä tavalla.

Seurakuntayhtymän sijoitustoiminnassa sovelletaan Kirkon eläkerahaston vastuullisen sijoittamisen ohjeita.

KL 3:7 Päätösvallan siirtäminen hallinto- ja johtosäännössä

[Sakasti.evl.fi/Sijoittaminen,Kirkon eläkerahaston vastuullisen sijoittamisen ohjeet](https://sakasti.evl.fi/Sijoittaminen,Kirkon%20eläkerahaston%20vastuullisen%20sijoittamisen%20ohjeet)

14 § Erityiskatteisten rahastojen lainat ja lainakorko

Yhteinen kirkkoneuvosto päättää lainan ottamisesta erityiskatteiselta rahastolta tai lainan antamisesta erityiskatteiselle rahastolle. Lainan takaisinmaksuaika voi olla enintään viisi vuotta. Lainan koron on oltava käypä antolainauskorko.

Lainapäätöksessä on otettava huomioon erityiskatteisen rahaston säännöt ja niiden aiheuttamat rajoitukset rahaston varojen käyttämiseen.

IV Kirjanpito ja tilinpäätös

15 § Kirjanpitovelvollisuus

Seurakuntayhtymän kirjanpitovelvollisuuteen, kirjanpitoon ja tilinpäätökseen sovelletaan kirjanpitolakia. Kirjanpidossa noudatetaan kirkkohallituksen antamia ohjeita ja määräyksiä.

Toiminta- ja taloussuunnitelmasta, talousarviosta, varojen ja omaisuuden hoitamisesta, kirjanpidosta, tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta sekä tilintarkastuksesta säädetään tarkemmin kirkkojärjestyksessä (KL 6:4).

Kirkkohallituksen tehtävänä on muun muassa antaa tarkempia määräyksiä seurakuntien ja seurakuntayhtymien kirjanpidosta ja palkanlaskennasta (KJ 5:13, kohta 4b).

16 § Kirjanpitojärjestelmä

Seurakuntayhtymän kirjanpito ja palkanlaskenta hoidetaan Kirkon palvelukeskuksen järjestelmässä. Palkkakirjanpidon tapahtumat siirretään seurakuntayhtymän kirjanpitoon.

KJ 5:13, kohta 5

~~17 § Palkkakirjanpito~~

17 § Kiinteän omaisuuden kirjanpito (Käyttöomaisuuskirjanpito)

~~Kiinteän omaisuuden kirjanpito~~ Käyttöomaisuuskirjanpito hoidetaan Kirkon palvelukeskuksen järjestelmässä.

Pysyviin vastaaviin kuuluvan aineellisen omaisuuden hankintameno aktivoidaan taseeseen ja kirjataan vaikutusaikanaan suunnitelman mukaan poistoina kuluksi.

~~Kirkkohallituksen yleiskirje 33/2009 Liite 1 Investointi- ja toimintamenojen määrittely~~

~~Seurakuntien kirjanpitoasioiden neuvottelukunta on päättänyt, että investointina käsitellään ja pysyviin vastaaviin aktivoidaan~~

~~-perusparannusmenot, joiden arvioitu euromäärä ylittää valtuuston päättämän aktivointirajan,~~

~~-hankinnat tai hankeryhmät (esim. koneet, laitteet ja kalustot), joiden arvioitu hankintahinta ylittää valtuuston päättämän aktivointirajan sekä~~

~~-seurakuntayhtymän oman harkinnan mukaan suuret korjausmenot (harkinnan perusteina ovat korjausmenon merkittävä vaikutus seurakuntayhtymän rahavirtaan sekä vuosikatteen ja tilikauden tuloksen vertailukelpoisuus eri vuosien kesken)~~

Yhteinen kirkkovaltuusto hyväksyy suunnitelmapoistojen perusteet: **tilinpäätös KJ 6:5 tai taloussääntö ja muut säännökset KL 6:4.**

Kirkkohallituksen yleiskirje 20/2020, ohje 9, Seurakuntatalouden käyttöomaisuuskirjanpito ja suunnitelmanmukaisten poistojen laskeminen

Edellä mainittu ohje sisältää poistoaikasuositukset, joista poikkeamiseen tulee olla perusteltu syy. Seurakuntayhtymän Seurakuntatalouden tulee tarkkailla säännöllisesti kiinteän omaisuuden tasearvoja ja ryhtyä toimenpiteisiin, jos ne ovat liian korkeita

~~suhteessa palveluntuotanto- tai tulontuottamiskykyyn-omaisuushyödykkeen arvo ta-~~
seessa on suurempi kuin sen todellinen arvo/merkitys seurakuntayhtymän palvelujen
tuottamisessa.

18 § Kolehtien ja **keräysten sekä** lahjoitus- ja testamentti- varojen kirjanpito

Kolehtien ja **keräysten sekä** lahjoitus- ja testamenttivarojen kirjanpito hoidetaan Kir-
kon palvelukeskuksen järjestelmässä osana seurakuntayhtymän kirjanpitoa kirkkohal-
lituksen antaman ohjeen mukaisesti.

Yhteisen kirkkoneuvoston ja seurakuntaneuvostojen on valvottava, että lahjoittajien
ja testamentin tekijöiden määräyksiä noudatetaan ja että kolehdeilla **ja rahankeräyk-**
sistä saadut tulot käytetään ilmoitettuun tarkoitukseen.

Taloustoimisto antaa ohjeen kolehti- **ja keräys**varojen vastaanottamisessa ja tilityk-
sissä noudatettavasta menettelystä.

[Rahankeräyslaki 863/2019](#)

[Kirkkohallituksen yleiskirje 5/2020](#) Seurakunnille mahdollisuus rahanke-
räysten järjestämiseen.

[Kirkkohallituksen yleiskirje 16/2016](#) Kirjausohjeen ja tililuettelon päivitys
sekä ohje erityiskatteisten rahastojen ja kolehtien kirjanpidosta

[Kirkkohallituksen yleiskirje 39/2008](#) Keräysten ja muiden erityiskatteisten
varojen kirjanpito (**ohje on soveltuvin osin voimassa**)

[Kirkkohallituksen yleiskirje 12/2023:](#) Kirkkohallituksen ohjeistus yhteis-
vastuukeräyksen kirjanpitoon ja tilitykseen, **sis. liitteet 1–4.**

~~[Kirkkohallituksen yleiskirje 34/2009](#) Yhteisvastuukeräysten rahaliikenne,
kirjanpito ja tilitykset.~~

Ohje, Erityiskatteisten rahastojen kirjanpito/Kirkon palvelukeskus

Ohje, Kolehtien, keräysten ja lahjoitusten kirjanpito/Kirkon palvelukeskus

Ohje, Yhteisvastuukeräyksen kirjanpito

Rahankeräyslaki (863/2019) mahdollistaa seurakunnille rahankeräysten järjestämisen varojen hankkimiseksi diakonisen avustustoiminnan rahoittamiseen. Rahankeräyksen edellytyksenä on joko rahankeräyslupa tai pienkeräysilmoitus. Seurakuntayhtymään kuuluva seurakunta ei voi saada keräyslupaa eikä järjestää pienkeräystä, vaan toimijana on aina seurakuntayhtymä (YK 5/2020).

Rahankeräyksen järjestämisestä, rahankeräysluvan hakemisesta ja pienkeräysilmoituksen tekemisestä päättää seurakuntayhtymässä yhteinen kirkkoneuvosto, jonka tehtäviin kuuluu kirkkolain mukaan talouden ja omaisuuden hoito. (KL 10.3)

~~Rahankeräyslain mukaan seurakunnalla ei ole oikeutta muuhun rahankeräykseen kuin kolehdin keräämiseen.~~

Seurakunnalla ei ~~myöskään~~ ole lupa järjestää julkisia arpajaisia. Yhteisvastuukeräys on Kirkkopalvelut ry:n järjestämä ja seurakunta toimii sen kerääjänä.

19 § Erityiskatteiset rahastot

Erityiskatteinen rahasto perustetaan silloin, kun seurakunta tai seurakuntayhtymä saa testamentin tai lahjoituksen, johon liittyy käyttöehto. Yhteinen kirkkoneuvosto ~~tai seurakuntaneuvosto~~ vahvistaa rahaston säännöt. Rahaston varoista koostuva pääoma merkitään taseeseen toimeksiantojen pääomiin. Rahaston kirjanpito hoidetaan joko omana taseyksikkönä tai seurakuntayhtymän kirjanpidon yhteydessä kirkkohallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Hautainhoitorahasto **on erityiskatteinen rahasto, jonka** kirjanpito hoidetaan omana taseyksikkönä **tai seurakuntayhtymän kirjanpidossa**. Haudanhoitomaksujen tulee kattaa haudan hoitamisesta aiheutuneet kustannukset. Verovaroja ei saa käyttää yksittäisten hautojen hoitoon kirkkolain **3 luvun 33 pykälässä** mainittuja poikkeuksia lukuun ottamatta.

Seurakuntayhtymällä voi olla ~~vain~~ **ainoastaan** erityiskatteisia rahastoja. Rahaston erityiskatteisuudella seurakuntatalouksissa tarkoitetaan sitä, että rahaston pääoman varoilla on sääntöjen mukainen käyttörajoitus.

[Kirkkohallituksen yleiskirje 16/2016](#) Kirjausohjeen ja tililuettelon päivitys sekä ohje erityiskatteisten rahastojen ja kolehtien kirjanpidosta

[Kirkkohallituksen yleiskirje 39/2008](#) Keräysten ja muiden erityiskatteisten varojen kirjanpito (**ohje on soveltuvin osin voimassa**)

~~Kirkkohallituksen yleiskirje 30/2005 Ohje hoitosopimushautojen hallinnoinnista ja kirjanpidosta~~

Kirkkohallituksen yleiskirje 18/2023 Haudanhoitosopimusten hallinnointi ja kirjanpito -ohje

Seurakuntayhtymä voi hoitaa haudanhoitosopimukseen liittyvän kirjanpidon joko omana taseyksikkönä tai seurakuntayhtymän kirjanpidossa.

20 § Raportointi

Toiminnasta ja taloudesta vastaavien on annettava yhteiselle kirkkovaltuustolle, yhteiselle kirkkoneuvostolle, seurakuntaneuvostoille ja muille hallintoelimille tietoja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta sekä kirjanpitoon perustuvia tietoja menojen ja tulojen toteutumisesta talousarvioon nähden ja ennusteista loppuvuodelle. Talousarviovuoden aikana on raportoitava toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta.

Yhteinen kirkkovaltuusto päättää talousarvion hyväksyessään tavoista, joilla toiminnasta ja taloudesta raportoidaan yhteiselle kirkkovaltuustolle, ja raportoinnin aikataulusta. Yhteinen kirkkoneuvosto, seurakuntaneuvostot, johtokunnat ja muut hallintoelimet määrittelevät, millä tasolla, tarkkuudella ja kuinka usein niille raportoidaan toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta ja taloudesta tilikauden aikana.

21 § Tilinpäätös

Yhteinen kirkkoneuvosto huolehtii **vastaa** tilinpäätöksen laatimisesta kirkkojärjestyksen **6 luvun 5 §:n** mukaisesti. Tilinpäätös on laadittava maaliskuun loppuun mennessä, ja sen allekirjoittavat päätösvaltainen yhteinen kirkkoneuvosto ja ~~talousjohtaja~~ **taloushallinnosta vastaava viranhaltija**. Allekirjoitettu tilinpäätös luovutetaan tilintarkastajille viipymättä.

~~Tilinpäätös koostuu tasekirjasta ja tilinpäätöstä varmentavista asiakirjoista.~~ **Tilinpäätösaineiston muodostavat tilinpäätös ja sitä varmentavat asiakirjat eli tase-erittelyt ja liitetiedot ja varmentavat liitetietotositteet. Tase-erittelyjä ja liitetietotositteita ei liitetä julkaistavaan tilinpäätökseen. Tilinpäätöksen käsittelyyn liittyy lisäksi tilintarkastajan antama tilintarkastuskertomus.** Tilinpäätös ja ~~tasekirja~~ laaditaan kirkkohallituksen antaman ohjeen mukaisesti. ~~Tasekirja~~ **Tilinpäätös** sisältää tilinpäätöslaskelmat (tuloslaskelma, tase, rahoituslaskelma), toimintakertomuksen, talousarvion toteumavertailun, tilinpäätöksen liitetiedot, allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkinnän sekä luettelot ja selvitykset. ~~Tasekirja laaditaan paperimuodossa.~~

~~Tasekirja, jonka sivut on numeroitu ja joka on sidottu~~ **Tilinpäätös** on säilytettävä pysyvästi. **Kirkkohallitus suosittaa, että seurakuntatalous säilyttää tilinpäätöksen, jonka sivut on numeroitu, pysyvästi sähköisessä muodossa. Sähköisessä muodossa säilytettävän tilinpäätöksen tulee täyttää sähköiselle arkistoinnille asetetut vaatimukset. Tilinpäätöksestä otetaan paperitulosteet, jos seurakuntataloudella ei ole käytössä Sähke2-normin täyttävää järjestelmää. Mikäli tilinpäätös on paperimuodossa, sen sitominen kirjaksi ei ole enää tarpeellista.**

Tilintarkastuskertomus liitetään yhteiselle kirkkovaltuustolle esitettäviin tilinpäätösasiakirjoihin.

Yhteisen kirkkovaltuuston on hyväksyttävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Seurakuntayhtymän tilinpäätös julkaistaan seurakuntayhtymän verkkosivuilla **erillisenä dokumenttina**.

KL 3:15 Seurakuntayhtymän tehtävät

KL 3:10 Kirkkoneuvoston tehtävät

KL 3:16 Seurakuntayhtymän toimielimet ja päätösvalta - Yhteinen kirkkoneuvosto

Tilinpäätöksen laatiminen: KJ 6:5.

Toimintakertomuksen laatiminen: KJ 6:6.

Seurakuntatalouden tilinpäätöksen laatiminen -ohje 7.10.2021.

~~Kirkkohallituksen yleiskirje 38/2008 Taloushallinnon perusohjeiden päivitys 1.1.2009 alkaen~~

~~Kirkkohallituksen yleiskirja 23/2006 Taloushallinnon perusohjeiden päivitys 1.1.2007 alkaen~~

22 § Kirjanpitoaineiston säilytysaika

Tilinpäätös, toimintakertomus, kirjanpidot, tililuettelo sekä luettelo kirjanpidoista ja aineistoista on säilytettävä vähintään 10 vuotta tilikauden päättymisestä. Tilikauden tositteet, liiketapahtumia koskeva kirjeenvaihto sekä muu kuin edellä mainittu kirjanpitoaineisto on säilytettävä vähintään kuusi vuotta tilikauden päättymisestä. Määräajat muun muassa velkomisasiossa voivat kuitenkin edellyttää tase-erittelyjen ja tositemaineiston säilyttämistä mainittua vähimmäisaikaa kauemmin. Kiinteistöinvestointeihin liittyvät laskut, tositteet ja muut selvitykset on säilytettävä 13 vuotta sen kalenterivuoden päättymisestä, jolloin kiinteistöinvestointi on valmistunut. EU-hankkeisiin liittyvien asiakirjojen säilytysajat saattavat olla edellä mainittuja pidempiä. Ajat on varmistettava rahoituspäätöksestä tai hanketta hallinnoivalta ministeriöltä.

Kirjanpitoaineiston säilyttämisessä on lisäksi noudatettava seurakuntayhtymän arkistosäännön määräyksiä.

Kirjanpitolain 2 luvun 10 §

Kirkkohallituksen yleiskirje 3/2008 Päivitetty malli seurakunnan arkistosäännöksi ja arkistonmuodostussuunnitelmaksi

23 § Tilastotiedot

Kirkon palvelukeskus toimittaa seurakuntayhtymän tilinpäätöslaskelmat ja kirjanpidosta johdettavat tilastoitavat taloustiedot (taloustilasto) kirkkohallituksen ylläpitämään tilastotietokantaan. Taloustietoa tiedolla johtamisen tarpeisiin tuotetaan koko kirkon tasolla myös kirjanpitojärjestelmän laskentatunnisteen *tehtäväalue* avulla kirkkohallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

[Kustannusten kohdentaminen seurakunnissa ja seurakuntayhtymissä, vi-rastokollegio 17.6.2020 liitteinen. \(Liite 1: 1.1.2023 Tehtäväalueet\)](#)

Yhteinen kirkkoneuvosto vastaa siitä, että muut vaadittavat tilastotiedot toimitetaan kirkkohallitukselle sen antamien ohjeiden mukaisesti.

24 § Avustukset

Yhteinen kirkkovaltuusto ja seurakuntaneuvostot päättävät avustusten myöntämisen periaatteet. Avustuksen myöntämisen yhteydessä päätetään, pyydetäänkö avustuksen saajalta myöhemmin selvitys avustuksen käyttämisestä.

KL 6:1 Varojen käyttäminen

Mahdolliset lähetystyön ja diakoniatyön avustusohjeet

Yhteisöjen toiminta-avustuksissa on syytä aina pyytää selvitys avustuksen käyttämisestä.

~~V Tilintarkastus ja sisäinen valvonta~~ **Valvonta ja tarkastus**

25 § Sisäinen valvonta ja tarkastus

Seurakuntayhtymän ja seurakuntien hallinnon ja talouden valvonta järjestetään siten, että ulkoinen valvonta (tilintarkastus) sekä sisäinen valvonta ja tarkastus yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän.

Kirkkohallituksen yleiskirje 30/2004 [Hyvien johtamis- ja hallintotapojen sekä sisäisen valvonnan kehittäminen seurakunnassa](#)

Yhteinen kirkkoneuvosto vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä ja sen toimivuudesta. Sisäisen valvonnan tehtävänä on varmistaa kaikilla tasoilla, että toiminta ja talous on tarkoituksenmukaisesti järjestetty palvelemaan seurakuntatalouden perustehävää ja strategiaa sekä seurakuntalaisten tarpeita. Hyvin toimiva sisäinen valvonta vähentää ja ehkäisee tahallisia ja tahattomia toimintavirheitä, epäjohtonmukaista toimintaa, taloudellisia menetyksiä ja asioiden huonoa hoitoa.

Toiminnasta raportoidaan luottamushenkilöille vähintään kerran toimintavuoden aikana sekä toimintakertomuksessa.

Sisäinen tarkastus on johtamisen apuväline, jonka tarkoituksena on varmistaa sisäisen valvonnan riittävyys. Sisäinen tarkastus on sisäisen valvonnan näkyvä osa. Se on aktiivista, järjestelmällistä ja avointa toimintaa. Se on tarkastustarkoituksessa tehtyä valvontaa. Sisäisen tarkastuksen ensisijaisena kohteena ovat toimintalinjaukset, toimintaperiaatteet, toimintaresurssien käyttö ja tavoitteiden toteuttaminen.

Sisäisen valvonnan ja tarkastuksen avulla tulee saada kohtuullinen varmuus siitä, että tehtävät hoidetaan seurakuntayhtymässä ja sen seurakunnissa asianmukaisesti ja riskit pysyvät hyväksyttävällä tasolla.

26 § ~~Hallinnon ja talouden tarkastus~~ Tilintarkastus

Tilintarkastajan on tarkastettava toukokuun loppuun mennessä julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti kunkin tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös.

Tilintarkastus järjestetään seurakuntayhtymän toimivasta johdosta ja muista tilivelvollisista riippumattomaksi. Yhteinen kirkkovaltuusto valitsee toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastamista varten joko vähintään yhden varsinaisen ja yhden varatilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön. Tilintarkastajan ja varatilintarkastajan tulee olla JHT-tilintarkastaja. Tilintarkastusyhteisön tulee määrätä päävastuulliseksi tilintarkastajaksi JHT-tilintarkastaja. Tilintarkastajalta ei edellytetä seurakunnan jäsenyyttä.

Tilintarkastajan tehtävät: KL 6:5

Tilintarkastajien valinta: KJ 6:7

27 § Tilintarkastuskertomus ja sen käsittely

Tilintarkastuksesta on annettava yhteiselle kirkkovaltuustolle kultakin tilikaudelta kirkkojärjestyksen 6 luvun 8 §:n mukainen tarkastuskertomus, jossa esitetään tarkastuksen tulokset. Tarkastuskertomuksessa on myös esitettävä, voidaanko tilinpäätös hyväksyä ja myöntää tilivelvollisille vastuuvapaus.

Yhteisen kirkkoneuvoston on esitettävä tilinpäätös sekä tilintarkastuskertomus yhteisen kirkkovaltuuston käsiteltäväksi kesäkuun loppuun mennessä. Samassa yhteydessä on esitettävä yhteiselle kirkkovaltuustolle tilintarkastuskertomukseen liittyvät, asianomaisilta muistutuksen johdosta pyydetyt vastineet ja yhteisen kirkkoneuvoston lausunto.

Yhteinen kirkkovaltuusto päättää toimenpiteistä, joihin tarkastuskertomus ja siitä tehdyt muistutukset antavat aihetta. Tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä päätetään myös vastuuvapaudesta tilivelvollisille. Tilintarkastajan on ilmoitettava havaitsemistaan epäkohdista viipymättä yhteiselle kirkkoneuvostolle

Tilintarkastuskertomus ja sen käsittely: KJ 6:8

VI Muuta

28 § Vieraanvaraisuus ja lahjat

Vieraanvaraisuus on huomaavaisuutta, jota osoitetaan seurakuntalaisia tai yhteistyötahoja kohtaan. Vieraanvaraisuudella, edustamisella, pyritään luomaan suhteita, vahvistamaan niitä tai esimerkiksi kiittämään yhteistyötahoja. Edustaminen kohdistuu aina seurakuntatalouden palkatun henkilöstön ulkopuoliseen tahoon. Edustamisessa ja vieraanvaraisuuden osoittamisessa ja vastaanottamisessa tulee soveltaa yhdenmukaisia periaatteita ja noudattaa kohtuullisuutta.

Lahjojen antamisessa noudatetaan kohtuullisuutta. Tavanomainen lahja voidaan antaa ulkopuoliselle yhteistyökumppanille merkkipäivän kunniaksi tai muissa erityislanteissa. Viranhaltija tai työntekijä ei saa ottaa vastaan tai hyväksyä sellaista lahjaa, jolla pyritään vaikuttamaan tai joka on omiaan vaikuttamaan hänen toimintaansa palvelussuhteessa.

29 § Voimaantulo

Tämä taloussääntö tulee voimaan ... päivänä ... kuuta 2023

Tällä taloussäännöllä kumotaan 14. päivänä joulukuuta 2017 vahvistettu Hämeenlinnan seurakuntayhtymän taloussääntö.

Tarjouspyyntö

Hämeenlinnan seurakuntayhtymä pyytää tarjoustanne Vanajan kirkon, hautausmaan ja sankarihautausmaan aluevalaistuksen toteutuksesta (Hautausmaantie 2, 13110 Hämeenlinna). Hankinnassa noudatetaan lakia julkisista hankinnoista (1397/2016).

- Hankinnan kohde** Kokonaistarjous Vanajan kirkon, hautausmaan ja sankarihautausmaan aluevalaistuksen toteuttamisesta. Toteuttaminen tehdään kahdessa vaiheessa. Hankkeeseen kuuluu nykyisten pylväsvalaisimien purku, 3-vaihe syötön vienti esitettyihin pylväisiin, valaistuksen uusiminen saattaen täydelliseen toimintakuntoon valaistusjärjestelmä liitteenä olevan suunnitelman mukaisesti.
- Hankintamenettely** Hankinta toteutetaan avoimena hankintamenettelynä. Hankinnasta julkaistaan hankintailmoitus HILMA-sähköisessä ilmoituskanavassa osoitteessa: www.hankintailmoitus.fi
- Kuvaus** Ensimmäisessä vaiheessa toteutetaan tien oikealla puolella oleva sankarihautojen ympärillä oleva alue. Hankkeeseen kuuluu nykyisten pylväsvalaisimien purku, 3-vaihe syötön vienti esitettyihin pylväisiin, suunnitelmakartan mukaisesti valaistuksen uusiminen, ilmoitustaulun sähkönsyötönvarauksen kytkeminen museon seinään. Museon edessä olevan kohdevalaistuspylvään valaisimien uusinta kuuluu toiseen vaiheeseen.
- Toisessa vaiheessa toteutetaan suunnitelmakartan vasen puoli. Ennen hanketta kirkon julkisivulle tehdään koevalaistus, jossa määritetään lopulliset julkisivuvalaisimet ja pylväiden paikat. Hankkeeseen kuuluu pysäköinti alueen läheinen ilmoitustaulun sähkösyöttövarauksen rakentaminen, valaistuksen uusiminen esitettyssä laajuudessa ja 3-vaihe syötön rakentaminen merkityille pylväille.
- Hankkeen vaatimuksia**
- Hankkeen yleiset tekniset vaatimukset ja kelpoisuuden osoittaminen on esitetty Rakennustieto Oy:n julkaisussa InfraRYL Infrarakentamisen yleiset laatuvaatimukset, sekä Maantie- ja rautatiealueiden valaistuksen

Hämeenlinnan seurakuntayhtymä

suunnittelu, 13.5.2015 (liikenneviraston ohjeita 16/2015). Työssä noudatetaan standardisarjan SFS6000 vaatimuksia.

- Työmaan ja työturvallisuuden osalta työssä on noudatettava lakien, asetusten ja viranomaisten määräyksiä ja ohjeita.
  - Rakennustyö tehdään suunnittelijan laatimien suunnitelmapiirustusten ja hankekohtaisten työselostusten mukaisesti noudattaen laitevalmistajien ohjeita.
  - Suunnitelman rakennustyöselostuksessa on esitetty hankekohtaisia lisäyksiä ja täsmennyksiä em. yleisiin työselostuksiin. rakennustyöselostuksessa esitetyt täsmennykset ja vaatimukset tulevat pätemisjärjestyksessä ennen InfraRYL:n ja muiden yleisten ohjeiden vaatimuksia
  - Yksityiskohtainen asiakirjojen pätemisjärjestys esitetään urakkasopimuksessa. Tässä rakennushankkeessa noudatetaan InfraRYL:ssa annettujen toleransseja, teknisiä vaatimuksia ja ohjeita, jollei tämän työselostuksen ao. asiakohdassa muuta sanota.
  - Mikäli rakentamisessa tarvittavaa tietoa puuttuu suunnitelmista tai suunnitelmissa havaitaan virheellisyyksiä tai ristiriitaisuuksia, tulee urakoitsijan ottaa välittömästi yhteyttä rakennuttajaan.
  - Työhön kuuluu uuden valaistuksen, voimapistosyöttöjen ja ilmoitustaulujen sähkösyöttövarauksen rakentaminen suunnitelman esittämässä laajuudessa.
  - Ennen kaivaustöihin ryhtymistä urakoitsijan on työalueelta varmistettava olemassa olevien kaapeleiden, kaukolämpö-, vesi- ja viemärijohtojen sijainnit.
- Urakkaan kuuluu valaistusjärjestelmän saattaminen täydelliseen toimintakuntoon sisältäen laitteiden hankinnat, asennukset, kytkennät ja ohjelmoinnit. Urakoitsija on velvollinen tarkastamaan tuotteiden yhteensopivuuden ennen niiden tilaamista työmaalle (jalustat, pylvää, valaisinvarret, valaisimet).**

Hinta	Hinta on ilmoitettava arvolisäverollisena ja –verottomana kokonaishintana jaettuna kahteen vaiheeseen (vaihe 1, vaihe 2 ja kirkon julkisivuvalaistus eriteltynä).
Sopimuskausi	Ensimmäisen vaiheen aloitus vuoden 2023 aikana ja koko valaistusjärjestelmän saattaminen täydelliseen toimintakuntoon viimeistään 31.12.2024 mennessä
Valintaperusteet	Kokonaistaloudellisesti edullisin. Tilaaaja pidättää itsellään oikeuden hylätä kaikki tarjoukset.
Tarjousten kelpoisuus	Tarjouksen on oltava sisällöltään tarjouspyynnön ja sisällettävä kaikki tarjoajien ja tarjousten arvioinnissa sekä tarjousten vertailussa tarvittavat

Hämeenlinnan seurakuntayhtymä
Verhonkatu 25-27
13100 Hämeenlinna

Hämeenlinnan seurakuntayhtymä

pyydetty tiedot. Tarjoukseen ei saa liittää tarjoajien omia tarjouspyynnön vastaisia ehtoja. Tarjous ja kaikki palvelut annetaan suomenkielisenä. Tarjouspyynnön yhteydessä tulee toimittaa tilaajavastuulain mukaiset selvitykset, joiden tulee olla alle 3 kuukautta vanhat tarjouksen jättöajankohtana. Nämä selvitykset voi korvata tilaajavastuuraportilla, mikäli ko. tiedot käyvät siitä ilmi.

Tarjoajalta vaaditaan referenssi kahdesta saman kokoluokan hankkeesta. Tarjoukseen tulee liittää lyhyt selvitys ja esittely referenssikohteista.

Tarjouskilpailusta voidaan poistaa hankintalain 71§:n mukaisesti sellainen tarjoaja, jolla ei voida katsoa olevan teknisiä, taloudellisia tai muita edellytyksiä hankinnan toteuttamiseksi.

Hylkäämisperusteet Tarjous hylätään, ellei tarjouspyynnössä mainittuja ehtoja ja vaatimuksia ole noudatettu, tai tarjous ei muutoin vastaa tarjouspyyntöä.

Maksuehto Maksuehto on vähintään 21 pv netto laskun päiväyksestä. Laskutus sidotaan erikseen sovittaviin edistymiseen perustuviin maksuposteihin.

Tarjousten jättäminen ja voimassaolo

Tarjousten on oltava voimassa, kunnes urakkasopimus on allekirjoitettu, kuitenkin vähintään 3 kk.

Tarjoukset liitteineen viimeistään 07.08.2023 klo 15.00 mennessä HILMA-palveluun.

Tilaaaja pidättää itsellään oikeuden tarvittaessa hylätä kaikki tarjoukset.

Lisäkysymysten esittäminen tarjousaikana

Tarjoukseen osallistuvia pyydetään lähettämään yhteistietonsa sähköpostiosoitteeseen piia.suonpaa@evl.fi. Lisätietoja tai tarkennuksia tarjouspyynnön sisältöön liittyvistä asioista voi pyytää edellä mainitusta sähköpostiosoitteesta viimeistään 26.7.2023 klo 15.00 mennessä merkillä "Lisäkysymyksiä Vanajan kirkon, hautausmaan ja sankarihautausmaan aluevalaistuksen toteuttaminen"

Tarjoajien tasapuolisen kohtelun takaamiseksi muulla tavoin esitettyihin kysymyksiin ei vastata. Vastaukset kysymyksiin lähetetään yhtäaikaisesti, saman sisältöisenä kaikille kysymyksiä jättäneille sekä yhteystietonsa kysymysten jättöpäivään mennessä lähettäneille.

Tarjousten käsittely ja päätöksen teko

Tarjousten arviointi ja vertailu toteutetaan kahdessa vaiheessa:

1. Tarjousten avaus
2. Tarjoajien kelpoisuuden tarkastaminen

Hämeenlinnan seurakuntayhtymä
Verhonkatu 25-27
13100 Hämeenlinna

Hämeenlinnan seurakuntayhtymä

3. Tarjousten tarjouspyynnön mukaisuus tarkistetaan
4. Tarjousten hintavertailu.
5. Hyväksytyt tarjoukset vertaillaan hinnan perusteella
6. Hankintapäätös tehdään ja päätös annetaan tiedoksi kaikille tarjoajille.

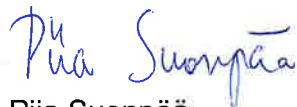
Ensimmäisessä vaiheessa tarkastetaan kaikkien tarjousten osalta kelpoisuusehtojen sekä laadullisten vähimmäisvaatimusten toteutuminen. Hintavertailuun otetaan mukaan ainoastaan ne tarjoukset, jotka täyttävät kaikki tarjouspyynnöissä asetetut vähimmäisvaatimukset. Hankintapäätös tehdään edullisimman hinnan perusteella.

Seurakuntayhtymällä on oikeus hyväksyä tai hylätä tehdyt tarjoukset. Aluevalaistuksen toteuttamisen hankinnan valinnasta päättää kiinteistö- ja hautaustoimen johtokunta 15.8.2023.

Asiakirjojen julkisuus

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain perusteella tarjoukset ovat yleisesti julkisia sopimusteon jälkeen. Tarjousten tekijän tulee tarjousasiakirjoissaan mainita erikseen, jos tarjous tai jokin sen osa sisältää yksityisen liike- tai ammattisalaisuuden ja on sellaisena salassa pidettävä. Tarjouksen hinta ei ole liike- tai ammattisalaisuus. Tarjousten avaustilaisuus ei ole julkinen.

Hämeenlinnan seurakuntayhtymä

Piia Suonpää
Hautaustoimen päällikkö

Liitteet Vanajan valaistuksen valaistussuunnitelma
Tarjouslomake

Hämeenlinnan seurakuntayhtymä
Verhonkatu 25-27
13100 Hämeenlinna

Hämeenlinnan seurakuntayhtymä

TARJOUSLOMAKE

LIITE

Hämeenlinnan seurakuntayhtymät / Vanajan kirkon, hautausmaan ja sankarihautausmaan aluevalaistuksen toteutus

1. Tarjoajan perustiedot

Tarjoajayrityksen toiminimi	
Yrityksen osoite	
Yritystunnus	
Yhteyshenkilön nimi	
Yhteyshenkilön sähköpostiosoite	
Yhteyshenkilön puhelinnumero	
Yrityksen sähköinen yhteystieto, johon päätös voidaan antaa tiedoksi	

2. Ensimmäisen vaiheen kokonaishinta (sankarihautausmaan ympärillä oleva alue)

_____ € (alv. 24%)

_____ € (alv. 0%)

3. Toisen vaiheen kokonaishinta, kirkon julkisivuvalaistus eriteltyinä

_____ € (sis alv 24 %), josta kirkon julkisivuvalaistuksen osuus _____ €

_____ € (alv. 0%), josta kirkon julkisivuvalaistuksen osuus _____ €

4. Tarjoukseen liitettävät asiakirjat

Rahoitukselliseen ja taloudelliseen tilanteeseen liittyvät todistukset / selvitykset eivät saa olla kolmea (3) kuukautta vanhempia laskettuna tarjouksen jättöpäivästä.

1. Tarjoaja on merkitty kaupparekisteriin, ennakkoperintälain mukaiseen ennakkoperintärekisteriin ja työnantajarekisteriin sekä arvonlisäverolain mukaiseen arvonlisäverollisten rekisteriin, mikäli lainsäädäntö edellyttää rekisteröitymistä.	Kyllä	Ei
---	--------------	-----------

Hämeenlinnan seurakuntayhtymä

Tarjouksen liitteenä ovat seuraavat todistukset/selvitykset

Todistus/selvitys	Kyllä	Ei
Veroviranomaisen todistus maksetuista veroista TAI verovelkatodistus ja veroviranomaisen selvitys maksusuunnitelmasta		
Todistus eläkevakuutuksen ottamisesta ja maksujen suorittamisesta		
Vakuutusyhtiön todistus vastuuvakuutuksen voimassaolosta ja maksetuista vakuutusmaksuista		
Todistus työhön sovellettavasta työehtosopimuksesta tai keskeisestä työehdoista		
Selvitys työterveyshuollon järjestämisestä		
todistus tapaturmavakuutuksesta		

Yllä mainitut liitteet voi korvata tilaajavastuuraportilla, mikäli ko. tiedot käyvät siitä ilmi.

5. Tarjoukseen voimassa olo

Tarjous on voimassa _____ saakka (vähimmäisvaatimus 3 kk)

6.Referenssikuvaus (tarjoajan vapaamuotoinen lomake)

Muita tietoja:

Allekirjoitus ja päiväys

Paikka _____ / / 2023

Yritys: _____

Tarjouksen antajan allekirjoitus

_____
Nimenselvennys, tehtävänimike